

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 340 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 560 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 560 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
slo. p. peti- vsia
maloglas. po 150
in 20, večji oglaš.
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
p. pr. v. m. g.
p. pr. v. m. g.
Izide op. z. j. u. a. j.
razen pondelika in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neuradna
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 ip 10.349
za inštalac. Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vlada zakonitosti, pravice in enakosti

V kolikor je bilo ob priliki imenovanja nove vlade presenečenje, je to presenečenje v širokih masah naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov bilo prijetno in ponekod naravnost iskreno navdušeno. Naše ljudstvo je do svojega vladarja vedno gojilo udano ljubezen in je v njegovo ime neomejeno in popolno zaupanje. Kraljeve besede, objavljene s proklamacijo vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem, so zato bile vsepovsod radostno sprejete. Pravi in iskreni rodoljubi, ki jim ljubezen do svoje domovine ni bila trgovina, so dobili polno zadoščenje.

Demokracija, dragocena pridobitev francoske revolucije, je od takrat imela lepe uspehe samo v onih državah, kjer je imelo ljudstvo čvrsto disciplino in kjer je državljanska vzgoja toliko napredovala, da so bili vsakemu državljanu interesi domovine in obči narodni blagor prva in najvišja zapoved. Na takih temeljih zgrajena in v naukih krščanske humanitete utemeljena demokracija pa je uspevala in bo uspevala tudi samo tam, kjer so predvsem voditelji in zastopniki ljudstva v vsem svojem javnem delovanju bili prežeti teh načel. Nikdar in nikjer pa ni uspeval demokratski režim, kjer je pri ljudskih zastopnikih prevladal duh strankarske zaslepljenosti in kjer so voditelji gledali samo na to, da si priborijo čim največ popularnosti in tudi ne tam, kjer so voditelji pod krinko demokracije uvajali partizanski režim klikarstva. — Tem in takim zlim pojavom se je po vojni ponekod pridružilo še hujše. Pod vplivom ruske revolucije so ponekod voditelji sprejeli in širili ideje, ki so bile odkrita nevarnost javnemu redu in miru in s tem tudi pravi demokraciji. Kajti s širjenjem takih gesel se je šlo naravnost k temu, da se ruši avtoriteta države in njenih predstavnikov in da zavladata anarhija.

Mi v Jugoslaviji smo žalibog imeli priliko opazovati vse te vrste patenja demokracije in izkusiti slabe posledice. Tekom desetletnega obstoja naše države, ki smo jo ravno Slovenci tako pozdravili in vzljubili, so vsi ti izrodki prišli do veljave in vrhunca.

Demagogija in strankarstvo sta cvetela kakor nikdar doslej. Pri volitvah zastopnikov naroda v parlament povečini ni bilo merodajno kandidatovo poštenje, niti njegove sposobnosti. Licitacija z obljubami in z gesli je odločevala. Te iz največje težavo in s skrajnim postrvovanjem so poštene stranke, katerih program je bil: konstruktivno delo za blagor ljudstva, kralja in domovine, mogle vzdržati v tej neenaki borbi. In samo tam so mogle ohraniti svoje postojanke in poslati v skupščino moške, poštene in pravicoljubnega značaja, kjer je med ljudstvom tradicija njihovega požrtvovalnega delovanja utrdila ljubezen do države in vzgojila politično zrele volivce. Tam, kjer te politične zrelosti ni bilo, je zmogala demagogija in tako je bilo v skupščini vedno več takih p'slancev, ki so po diktatu svojih voditeljev, kadar so bili v opoziciji, motili in ovirali vsako intenzivnejše delo; če pa so bili v vladi, so gojili najhujše partizanstvo in s preganjanjem nasprotnikov so hoteli vzdržati svojo politično moč. Zato je parlament vključ naporom konstruktivnih strank vedno težje in vedno manj delal. In ni čudno, da je imelo ljudstvo vedno manj spoštovanja do njega in da so se celo javno prileli vedno bolj širiti glasovi nezadovoljstva s to institucijo. Ne bomo se spuščali v oceno in prikazovanje dogodkov, ker so nam vsem še jasno v spominu. Posledica tega pa je bila, da si je ljudstvo vedno bolj želelo, da pride na krmilo države vlada, ki bo lahko neovirana od raznih strankarskih vplivov, osebnih in klikarskih egoističnih teženj in tehničnih ovir demagogizma odločno in ekspeditivno delala za obči blagor. Te želje so postajale tem glasnejše, čim bolj težke so postajale gospodarske in socialne razmere ravno radi ostroti in brutalne brezobzirnosti medstrankarskih bojev, ki so absorbirali vse pozitivne sile. Radi teh borb so v naši državi zavladaled nepravde politične razmere, ki so zelo škodovala tudi ugledu naše države v tujini.

Vlado, ki odgovarja takim željam ljudstva, smo vedno dobili. Njen program je jasen in točno določen: Vlada — kot reprezentant najvišje državne avtoritete — bo čuvala to avtoriteto. Ona bo s pozitivnim in pravičnim delom razvijala in neovirano stogo, enakost in ravnopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ona mora in bo razvila intenzivnost in aktivnost pri popravljanju državne uprave in vseh drugih panog državnega življenja, da na ta način dvigne moralno in materialno stanje našega naroda in države. Glavni cilj vlade pa je, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev

Hrvati z navdušenjem pozdravljajo novi položaj

Red in mir vladata v vsej državi - Zahvala zagrebške zbornice kralju - Navdušene manifestacije v Splitu

Belgrad, 7. jan. (Tel. »Slov.«) V prestolici vlada radi pravoslavne božične svetane razpoloženje. V vseh pravoslavniških cerkvah, kakor tudi v dvorski kapeli so se vršile slovesne službe božje. Po vesteh iz vse države vlada v celi kraljevini najlepši mir in red. Cenzura, ki je bila snoti proglašena za telefonske in brzojavne vesti, se je ukinila. Veliko število politikov je šlo danes dopoldne na dvor, da vpišejo svoje čestitke Nj. V. kralju za božič. Predsednik kraljevega kabineta general g. Pera Živković se je nabačal v notranjem ministru. Okoli 11 je šel v predsedništvo vlade, nato pa v dvor, kjer se je dalje časa zadržal. V predsedništvu vlade je bilo danes več ministrov. Vaš dopisnik se je dopoldne razgovarjal nekaj časa z gradbenim ministrom in namestnikom poštne ministra Stevanom Savkovičem. Minister je izjavil, da pričakuje, da bo tisk pravilno komentiral položaj in ugodno sprejel novo vlado.

Zagreb, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Zbornice TOI je poslala Nj. V. kralju sledeč brzojav: »V imenu svojem in vsega gospodarstva, ki je v zbornici zastopano, si usojamo podati izraze svojega globokega zadovoljstva nad proglasom Vašega Vel'čanstva v tem zgodovinskem in odločilnem času v prepričanju, da bo odločna Vaša volja pravi temelj srečnejše bodočnosti in gospodarskega razvitja naše domovine, Hrvatske pa posebej. Naj živi Nj. V. kralj Aleksander in vsa prejasna kraljevska hiša.« Ob enem je poslala brzojavne pozdrave vsem novim ministrom, katerih resori so važni za narodno gospodarstvo.

Split navdušen

Split, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Vest o novi vladi je izvala splošno navdušenje. Meščanstvo in mladišina sta snoti priredila Nj. Vel. kralju navdušene manifestacije. Iz vse dežele se poroča, da se je novi položaj povsod sprejel z odobravanjem. Do izgrediv ni prišlo nikjer.

»Obzor« za novo stanje

Zagreb, 7. jan. (Tel. »Slov.«) »Novosti«, »Hrvat« in »Obzor« so že zavzeli stališče nasproti novi vladi. »Hrvat« razlaga kraljevi manifest. Nasproti novi vladi zavzema prijateljsko stališče. »Obzor« pa je odkrito pristal na novo vlado. »Obzor« pravi, da naš narod radi svoje zaostalosti ni zrel za parlamentarno obliko vlade, in če bi ne bilo vprašanje odnošajev med srbskim in hrvatskim narodom, ne bi bil dal naš parlament takih rezultatov, ki opravičujejo njegov obstoj. Dogodki 20. junija so dovedli našo parlamentarno obliko do absurda. Radi tega je Nj. V. kralj segel po logični posledici stanja in sklenil, da se država izpelje iz starja, ki je postala neznosna. »Obzor« pravi med vrstami, da je ta rešitev prav za prav po intencijah KDK. Kraljeva odločitev je dalekosežnega pomena in važnosti in pomeni prekretek v vsem našem javnem življenju ter je odločna poteza, da se krene v državno življenje s sedanje destruktivne na konstruktivno pot.

onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim narodnim potrebam in državnim interesom.

Mi ne dvomimo, da bo vlada uspela in da bo njeno delovanje blagotvorno za vse panoge našega državnega življenja, prepričani pa smo tudi, da bo svojo glavno nalogo uspešno dovršila. Od nas vseh je odvisno, kdaj in kako dovršeno se bo ta cilj dosegel. Zato apeliramo na narod, da s svojim sodelovanjem pomaga dovršiti tega velikega dela.

V vlado, ki ima polno zaupanje vladarja in odgovarja resničnim težnjam in potrebam ljudstva, imamo zaupanje tudi mi. Naše zaupanje do nje je tem večje, ker smo v njej zastopani po najboljšem sinu naše ožje domovine, čigar delovanje je bilo vedno dosledno, odkrito in pošteno: Za blagor skupne domovine, našega kralja in ljudstva!

Novi mister dvora

Belgrad, 7. jan. Ukaz o imenovanju sedanjega našega poslanika g. Bože Jeftića za ministra dvora še ni podpisan, toda g. Jeftić že vrši od včeraj dolžnost ministra dvora. Dosedanji minister dvora g. Janković, ki je opolnomočeni minister v tujini, je stavljen na razpoložanje zunanjemu ministru.

Dr. Spaho pozvan v Belgrad

Belgrad, 7. jan. V poučenih krogih se trdi, da je bil bivši trgovinski minister dr. Spaho pozvan v Belgrad. Kakor se doznava bi imel dr. Spaho danes priti v Belgrad.

Hrvatski ministri v Zagrebu

Zagreb, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Minister za kmetijstvo dr. Oto Frangeš, minister za socialno politiko in namestnik ministra za trgovino dr. Mate Drinković in minister za finance dr. Stanko Šverljuga so danes prispeli

Zakon o kraljevi oblasti in vrhovni državni upravi

»Službene Novine« objavljajo ta zakon:
Čl. 1. Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je dedna monarhija.
Čl. 2. Kralj je nosilec vse oblasti v državi. Kralj izdaja in proglašata zakone; postavlja državne uradnike in daje vojaške čine. Kralj je poveljnik vojaške sile. On podeljuje rede in druga odlikovanja.
Čl. 3. Kralj izvršuje amnestijo za vsa kazniva dejanja. Amnestija se more dati pričetkom kazenskega postopanja, med postopanjem in po izrečenju sodbi.
Amnestija je splošna ali individualna. Kralj izvršuje pomilostitve. On more izrečeno kazeno oprostiti, zmanjšati ali ublažiti.
Čl. 4. Kralj predstavlja državo v vseh njenih odnosih s tujimi državami.
Kralj napoveduje vojno in sklepa mir.
Čl. 5. Kralj in prestolonaslednik sta polnoletna, ko dovršita 18. leto.
Čl. 6. Kraljeva oseba je nedotakljiva. Kralja se ne more delati za nič odgovornega, niti ne more biti kralj točen.
Čl. 7. V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vlada kralj Aleksander I. iz dinastije Karadjordjeve.
Kralja nasleduje njegovo moško potomstvo iz zakonitega zakona po pravici prvorojenstva.
Če nima kralj moškega potomca, potem določi sebi naslednika iz stranske linije.
Čl. 8. Kraljevi dom sestavljajo: Kraljica soproga; živi predniki kralja v direktni liniji, a iz iste dinastije z njih soprogi; živi kraljevi potomci v direktni liniji s svojimi soprogi; sestre kralja vladarja in vsi ženski potomci do poroke; stric kralja Aleksandra I., knez Arsen; knez Pavle s soprogo in potomci in to ženski do poroke.
Čl. 9. Kralj biva stalno v državi. Če se pokaže potreba, da gre na krajšo dobo iz države, ga zastopa prestolonaslednik.
Če pa prestolonaslednik še ni polnoleten, ali če je zadržan, zastopa kralja ministrski svet. Zastopstvo se vrši po navodilih, ki jih da kralj. To velja tudi za slučaj kraljeve bolezni, ki ne povzroči njegove trajne nesposobnosti.
Čl. 10. Kraljevsko oblast izvršuje Namestništvo, kadar je kralj mladoleten in kadar je vsled bolezni (duševne ali telesne) trajno nesposoben, da izvršuje kraljevsko oblast.
Čl. 11. Namestniška oblast pripada prestolonasledniku, če je polnoleten.
Če je prestolonaslednik mladoleten, ali duševno ali telesno bolan, potem vrši kraljevsko oblast namestništvo Namestniki bodo tri osebe, ki jih kralj odredi s posebnim aktom ali testamentom. Ob enem določi kralj vsakemu namestniku zastopnika.
Če je eden od trojice namestnikov začas-

v Zagreb, kjer se bodo mudili za časa pravoslavne božične, nakar se vrnejo v Belgrad.

Zaplemba zagrebških listov

Zagreb, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Danes so bili zaplenjeni: »Hrvat« radi nekaterih stavkov v uvodniku, »Narodni val« radi pisanja o samoupravah, »Riječ« radi vesti o preiskavah v Zagrebu, »Opoldanske Novosti« radi članka »Krvava skupščina«.

Belgrajske in zagrebške vesti

Novi zakoni. Jutri izidejo »Službene Novine« z novimi zakoni. Med drugimi zakon o sodnikih, ki se spremeni in po katerem izgubijo sodniki stalnost.

V skupščino imajo dostop samo skupščinski uradniki, sicer pa je prepovedan vstop vsem bivšim poslancem.

Dr. Leskovar in dr. Nat'čien, bivša predsednika mariborske in ljubljanske oblastne skupščine sta danes prispela v Belgrad.

no odošen ali zadržan, izvršujeta kraljevsko oblast oba ostala namestnika.

Na izpraznjeno mesto enega namestnika pride njegov zastopnik.

Čl. 12. Za vzgojo mladoletnega kralja se skrbje namestniki. Za premoženje mladoletnega kralja se brigajo varuhi, odrejeni s kraljevim testamentom. Če pokojni kralj ni imenoval teh varuhov, jih imenujejo namestniki.

Čl. 13. V slučaju smrti ali ostavke kralja, prevzame prestolonaslednik, če je polnoleten, takoj vlado in objavi to narodu s proklamacijo.

Čl. 14. Civilna lista kralja se določa z zakonom.

Čl. 15. Kralj imenuje predsednika in član ministrskega sveta, ki so neposredno pod kraljem in delajo po njegovem pooblastilu v posameznih panogah državne uprave. Svelo ministrstev odreja kralj.

Pred prevzemom svojih dolžnosti prisežejo ministri kralju zvestobo.

Čl. 16. Ministri so kralju odgovorni. Kralj lahko obtoži ministre.

Čl. 17. Ministre sodi državni sod Državni sod tvorijo tri državni svetniki in tri kasacijski sodniki, ki jih imenuje kralj. Predsednik kasacijskega sodišča je predsednik državnega sodišča.

Podrobnejše določbe o ministrski odgovornosti prinese poseben zakon.

Čl. 18. Kralj izdaja in proglašata zakone z ukazom, ki vsebuje sam zakon. Ukaz soprodiše predsednik ministrskega sveta, resorni minister in minister pravde. Minister pravde postavi na ukaz o zakonu državni pečat in skrbi za objavo zakona v »Službenih Novinah«. Zakon dobiva obvezno moč 15 dni po objavi, če sam zakon drugače ne določa.

Čl. 19. Upravno oblast izvršujejo posamezni ministri za posamezne panoge po pooblastilu kralja.

Čl. 20. Sodna oblast se v vsej državi izvršuje v imenu kralja.

Čl. 21. Ta zakon stopa v življenje in dobiva moč, ko je objavljen v »Službenih Novinah«.

Za izvršitev tega zakona bo poskrbel predsednik ministrskega sveta.

Dne 6. januarja 1919. leta.

v Belgradu.

ALEKSANDER, s. r.

Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih del, častni adjutant N. V. kralja, divizijski general

Petar R. Živković, s. r.

(Sledje podpisi vseh ostalih ministrov.)

Čuvar državnega pečata, minister pravde
Milan Srskić, s. r.

Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi

Čl. 1.

Kot hudodelstvo v smislu kazenskega zakonika se smatrajo tudi ta dejanja:

1. Pisanje, izdajanje, tiskanje, razpečavanje: knjig, časopisov, plakatov ali razglasov, ki imajo namen, da se ščuva na nasilje proti državnim oblastem in sploh, da se ogrožava javni mir ali spravi v nevarnost javni red. To velja tudi za vsako pismeno ali ustmeno propagando, ali prepričevanje drugih, da je treba spremeniti politični ali socialni red v državi z zločinom, nasiljem ali s katerokoli vrsto terorizma.

2. Organiziranje, podpiranje ali članstvo kakšnega društva, ki bi imelo za cilj propagando komunizma, anarhizma, terorizma, ali društva za nezakonito prilastitev oblasti, kakor vse tisto, kar vsebuje gornja točka.

3. Dajanje v najem ali odstop poslopja pod kakršnimkoli videzom ali prostorov za zbiranje oseb, ki bi imele za cilj pripravo ali delo za uresničitev česar od tistega, kar je navedeno v gornjih dveh točkah, če je tisti, ki je poslopje ali prostor odstopil, vedel, zakaj se bodo porabili.

4. Organiziranje, združevanje ali propaganda, ki imajo namen, povzročiti vojno, upor, zmešnjavo, nepokorščino ali nezadovoljstvo med vojaštvom, ali da bi se državljani ali vojniki ne odzvali vojaškim dolžnostim, ali da bi se oviralo, otežkočevalo ali omejevalo izdelovanje, popraviljanje ali prenos (prevoz) vojnega materiala, ali oskrbovanje vojaštva, vsaka priprava, poskus ali izvršitev v namenu, da bi se porušili ali uničili predmeti, ki služijo za javni promet, javne naprave in potrebe.

5. Zveze s kakšno osebnostjo ali kakšnim društvom v inozemstvu v namenu, da bi se dobila kakšna pomoč od tam radi priprave za revolucijo ali nasilno spremembo sedanje političnega stanja v državi ali česa drugega, kar je navedenega v zgornjih točkah, kakor tudi vsako podpiranje kakšnega tujega lista ali društva od strani nekoga z ozemlja naše kraljevine, če ta oseba ali društvo deluje proti ureditvi reda ali javnega mira naše države.

6. Izdelovanje ali zbiranje orožja, orodja, opreme ali eksplozivnih snovi, radi katerega gori navedenega namena, kakor tudi vsako skrivanje teh predmetov.

7. Priprava, poskus ali izvršitev uboja katerekoli organa oblasti.

Čl. 2.

Kdor stori katerokoli kazensko dejanje, ki je navedeno v čl. 1. tega zakona, se kaznuje s smrtjo ali z ječo do 20 let. Predmeti kazenskega dejanja se zaplenijo.

Tisti, ki vedo, da se pripravljajo zločini, ki so navedeni v čl. 1., pa o tem pravočasno ne obveste državne oblasti, se kaznujejo z ječo do 20 let.

Radi hitrejšega in lažjega ugotavljanja krivde je dopuščeno pristojnim oblastem, da vršijo preiskavo tudi ponoči.

Čl. 3.

Prav tako kakor tista društva in politične stranke s cilji, ki so navedeni v čl. 1. tega zakona, se prepovedujejo in razpuščajo vsa tista društva in politične stranke, ki vršijo propagando ali ščuvanje drugih, da je treba spremeniti obstoječi red v državi.

Prav tako se prepovedujejo in razpuščajo vse politične stranke, ki imajo versko ali plemensko obeležje.

Organiziranje, podpiranje ali članstvo take organizacije, v kolikor ne spada pod čl. 2 tega zakona, se kaznuje z ječo do 1 leta in z globo do 10.000 Din.

Čl. 4.

Ustanavljanje novih in obstoj sedanjih političnih društev, ki imajo drugačen cilj, kakor onega iz čl. 1. in 3. tega zakona, je vezano na posebno dovoljenje upravne oblasti (velikega župana) tiste oblasti, kjer ima društvo glavni sedež.

Če se ne bi v teku enega meseca to dovoljenje izposlovalo, se smatra, da se ustanovitev društva ni dovolila.

Kdor postane ali ostane član takega društva ali bi ga podpiral, se kaznuje z zaporom do treh mesecev.

Ali je društvo politično, razsoja veliki župan tiste oblasti, v kateri ima društvo svoj glavni sedež.

Čl. 5.

Prepovedujejo se shodi pod milim nebom ali v zaprtem prostoru, kakor vsi sestanki brez poprejšnjega dovoljenja pristojne upravno-politične oblasti. Shod, oziroma sestanek je treba prijaviti najpozneje tri dni poprej. V prijavi je treba navesti tudi dnevni red shoda, oziroma sestanka.

Kdor dela nasprotno, se kaznuje z zaporom do treh mesecev in globo do 5000 Din. Pristojna upravno-politična oblast pošlje na vsak shod svojega uradnika kot komisarja, ki ima dolžnost, razpustiti shod v slučaju kakršne koli kršitve zakona ali odredbe.

Prav tako je treba v istem roku izposlovati poprejšnje dovoljenje policijske oblasti za vse manifestacije in sprevede.

Kdor dela nasprotno, kakor tudi tisti, ki se ne pokori povelju oblasti o razpustitvi teh

shodov, sestankov, manifestacij in sprevedov, se kaznuje, kolikor v tem dejanju ni kakšne druge krivde, po tem ali po kazenskem zakonu, z zaporom do šestih mesecev.

Čl. 6.

Državna politična oblast bo od najbližjega vojaškega poveljnika pozvala vojaštvo radi vzdrževanja javne varnosti, kadarkoli bi se pokazalo, da v kateremkoli težjem slučaju za to ne zadostujejo njeni organi osebne in imovinske varnosti.

Natančne odredbe o načinu uporabe vojaštva izda ministrski svet.

Čl. 7.

Če se pošlje v kako občino ali okraj vojaštvo radi ogrožene varnosti, je prebivalstvo te občine oziroma okraja dolžno, da iz svojih sredstev, vsaka hiša po svojem premoženjskem stanju, prehrani in opremi vojaštvo. Potrebne življenjske potrebščine zbira občinska oblast pod vodstvom in nadzorstvom državne upravno-policijske oblasti I. stopnje in jih v skupnem iznosu v redu in pravočasno izroči vojaški oblasti. Tudi drugi stroški, ki bi jih imela država radi te uporabe vojaštva, bremenijo na prebivalstvu. Ako se red hitro vzpostavi, se more prebivalstvo oprostiti plačila teh stroškov, in stroški gredo na breme državne blagajne, prebivalstvu pa se vrne tisto, kar je potrošilo za vojaštvo.

Čl. 8.

Osebe, ki se klatijo, pijančujejo in se potepajo, pa ne morejo dokazati, da se pošteno vzdržujejo, se radi tega kaznujejo z zaporom do treh mesecev. Razen tega se kot moralno omahljive in za izvrševanje kazenskih dejanj pripravne osebe morejo poslati po prestani kazni v prisilno delavnico.

Nedolietniki, ki se ne bi obsodili na kazen, se pošljejo v vzgojevališča, v katerem mora taka oseba ostati najmanj pet let, ako ni dopolnila 15 let, sicer do polnoletnosti.

Pravosodni minister se pooblašča, da izda uredbo o postopanju za slučaj pošiljanja takih oseb v prisilne delavnice, ali v vzgojevališča in poboljševalnice.

Osebe, ki motijo red in mir, se morejo po sklepu upravno-policijske oblasti I. stopnje poleg zaporne kazni izgnati v kako drugo mesto, iz katerega se ne smejo vrniti brez odobritve pristojnega velikega župana oziroma belgrajskega mestnega upravnika. Kdor se vrne, se kaznuje z zaporom do 30 dni in se znova izžene.

Čl. 9.

Kdor izdeluje razstrelilne snovi, ali opremo, ali orodje, ki je potrebno za njihovo spravlanje ali drugega napoti, da jih izdela, nabavi, varuje ali drugemu prodaja, čeprav ve ali bi mogel vedeti, da so vse določene, da se uporabijo za izvršitev kakšnega hudodelstva, poleg onih, ki so navedena v čl. 2. tega zakona, se kaznuje z ječo do petih let.

Čl. 10.

Kdor ima pravico, imeti razstrelilne snovi, pa z njimi ravna v nasprotju z obstoječimi predpisi in naredbami pristojnih oblasti in s tem povzroči kakšno škodo ali nevarnost za premoženje, življenje ali zdravje drugih, se kaznuje z zaporom do šest mesecev.

Čl. 11.

Kdor se pregreši zoper obstoječe zakonske predpise in navedbe o izdelovanju, uvozu in prodajanju smodnika, dinamita, strelnega orožja in drugih razstrelilnih snovi, se kaznuje denarno od 10.000 do 100.000 Din v razmerju velikosti krivde in svojega premoženjskega stanja.

Čl. 12.

Brez dovoljenja državne upravno-policijske oblasti ne sme nihče niti nositi niti imeti nobenega orožja. Notranji minister bo izdal pravilnik, po katerem bodo postopale policijske oblasti pri izdajanju dovoljenj za nošenje orožja in uporabi kazni za slučaj nedovoljenega nošenja in posesti orožja.

Čl. 13.

Državni uradniki in nameščenci, delavci vojne uprave, nameščenci samoupravnih teles, ki bi posamezno, v večjem številu ali skupno prenehali izvrševati svojo službo z namenom, da bi stavkali, se kaznujejo z ječo od šestih mesecev do treh let. Šuntarji in kolovodje tudi denarno do 10.000 Din, kolikor ne bi ta dejanja spadala pod kak drug paragraf tega zakona.

Z isto kaznijo se kaznujejo tudi tiste osebe, ki s sabotažo ali pasivno resistenco ovirajo pravičen tek zaupane jim službe ali dela.

V sporazumu z vojnimi ministrom bo notranji minister izdal uredbo o poklicu teh uradnikov oziroma nameščenec na vojaške vaje v takih slučajih.

Čl. 14.

Osebe, ki poskušajo zabraniti drugim osebam, da ne bi delale, se kaznujejo z isto kaznijo, kakor v čl. 13. tega zakona, ako ne bi njihovo delo postalo kakšno težje kazensko dejanje. Z isto kaznijo se kaznujejo tiste osebe, ki ne bi se na poziv oblasti takoj razšle z mesta, kjer so se nedopuščno zbrale.

Čl. 15.

Kdor na javnih shodih na odprtem ali v zaprtem prostoru, ali drugače kje nosi kakršne koli znake, zastave ali napise kot znak pozivanja ali ščuvanja, da se bi ustvarilo javno mnenje, da je treba obstoječi pravni red zamenjati z drugim, se kaznuje s kaznijo, ki je določena v čl. 13. tega zakona.

Čl. 16.

Samo udeležba pri manifestacijah po gornjem členu proti organizirani državni oblasti se kaznuje z ječo do enega leta in denarno do 3000 Din.

Čl. 17.

Ako se obdolženec pokliče radi zaslišanja, pa se skriva, pobegne ali ga sploh ni v kraju prebivanja, v treh dneh po sodnijskem pozivu in se to ugotovi z uradnim poročilom pristojne oblasti, sodišče v bodoče takega obdolženca ne pozove več po »Uradnem listu«, niti mu po njem (»Ur. l.«) ne da nobenih obvestil, ampak prilipi vse sodne sklepe, ki se mu morajo izročiti, na hiši njegovega poslednjega stanovanja ali poslednjega bivališča, kakor tudi na sodnijsko desko. Ti sklepi se smatrajo za polnveljavne glede na štetje rokov.

Čl. 18.

Tudi za krivde po tem zakonu, ki se storijo po tisku, se uporabijo predpisi tega zakona.

Čl. 19.

O vseh kazenskih dejanjih po tem zakonu sodijo državna sodišča po prostem sodniškem prepričanju in sodijo jih kot nujne predmete pred vsemi drugimi kazenskimi dejanji.

Simpatični komentariji tujine

Francosko, nemško in avstrijsko časopisje odobrava kraljev korak

Pariz, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Preobrat v jugoslovanski krizi je povzročil senzacijo v tujakšnih političnih krogih. Listi pišejo o novem položaju s simpatijo in smatrajo, da kralj v tem trenutku ni mogel delati drugače, če je hotel rešiti edinstvo države. »Tempo« in »Echo de Paris« smatrata, da so zahteve Hrvatov prenapete, da si nekatere upravičene. Pred vsem je treba preprečiti razkosanje Jugoslavije. »Echo de Paris« meni, da je kralj ravno s tem, da je dal vodstvo države v nove roke, dokazal, da se ne da voditi po belgrajskih politikih. Ta njegova odločitev pa mu daje pravico, da se tudi na politiko Zagreba ne ozira preveč. Zahteve Hrvatov pomenijo samomor za narod, ki je obdan s sovražniki, kateri gojijo želje po revanši. Pertinax piše v »Echo de Paris«, da bi se v Jugoslaviji prejel ali slej moral uvesti diktatorski režim, ker balkanski narodi danes še niso zreli za parlamentarizem. To zadostno dokazujejo primeri, kakor Pašičev v Srbiji, Bratianov v Rumuniji, Stambolijskega v Belgiji in Venizeloso v Grški. »Tempo« piše, da bi Hrvati danes lahko polagali račun o nevarnostih, do katerih lahko pride trdovratnost njihovih voditeljev v lastni stvari. Vse reforme so možne v okviru državnega edinstva, to edinstvo pa bi se moralo, naj velja, kar hoče, ohraniti v blagor kraljevine Hrvatov, Srbov in Slovencev in v interesu mira. »Journal« pričakuje novo dobo v razvoju Jugoslavije in pravi, da ni ostala nobena druga pot več. Kralj je pri izvedbi potrebnih ukrepov pokazal odločnost in prostodušnost, kar je teren popolnoma razčistilo in na široko odprlo pot zdravilnim reformam.

Dunaj, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Dunajski listi pišejo o novem položaju v Jugoslaviji v splošnem mirno in čakajo na nadaljnji razvoj. Listi soglašajo s tem, da je »presek gordijski voz« in s tem ustvarjen prvi predpogoj za rešitev. »Neue Freie Presse« piše, da se je kralj moral izirati ne samo na Hrvate, temveč tudi na osrednjo občutljivost na srbski strani. Moral bi na eni strani odpraviti glavno oviro trde določbe ustave, na drugi strani pa izvoliti može, ki bi mogli uspešno izvesti novi red v duhu starega kraljevstva. Živković je eden najodločnejših generalov, vendar nikakor ni sovražnik Hrvatov. Da sta Uzunović in dr. Korošec s svojim vstopom odobrila padec cen-

Splošni del kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo (§ 1. do 81. vstevši) se v vsem uporabi za vsa kazenska dejanja po tem zakonu. Razen po § 48. kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo se more krivec obsoditi na smrt za zločin, storjen po tem zakonu, ako je ob času izvršenega dejanja dopolnil polnih osemnajst let.

Čl. 20.

Vse odredbe iz splošnega kazenskega zakonika in drugih kazenskih zakonov, kakor tudi tiskovnega zakona, zakona o društvih in shodih, zakona o nošenju in posesti orožja, in vseh drugih zakonov, ki so nasprotni temu zakonu, prenehajo veljati, ko stopi ta zakon v veljavo.

Čl. 21.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih Novinah«.

Belgrad, 6. januarja 1929.

ALEKSANDER, s. r.

Predsednik ministrskega sveta, notranji minister, častni adjutant Nj. V. kralja, divizijski general

PETER ŽIVKOVIĆ, s. r.

Predsednik ministrskega sveta, notranji minister, častni adjutant Nj. V. kralja, divizijski general

PETER ŽIVKOVIĆ, s. r.

Videl in pritisnil državni pečat, varuh državnega pečata, pravosodni minister MILAN SRŠKIĆ, s. r.

Heinzl pri Maksimoviču

Veliki župan v Zagrebu g. Maksimović je pozval danes k sebi policijskega ravnatelja Vragoviča in vse načelnike oddelkov na daljšo konferenco. — V zvezi z novo nastalim položajem se živo komentira obisk Heinzla, bivšega zagrebskega župana, pri izvrševalcu velkožupanskih poslov Maksimoviču, ki se spravlja v zvezo z Heinzlovo željo, da bi postal komisar na zagrebskem magistratu. Govori se, da bi imel postati komisar bivši zagrebski veliki župan dr. Zrelec, ki se pa tudi omenja kot novi oblastni komisar. Oblastna skupščina je razpuščena. Predsednik oblastnega odbora in načelniki oddelkov so razrešeni svojih poslov.

Pribičević in Maček pozdravljata

Zagreb, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je prispel v Zagreb Pribičević. Na vprašanje časnikarjev, kaj misli o političnem položaju, je odgovoril, da ne želi dajati nobenih političnih izjav. Takoj po prihodu se je sestal z dr. Mačkom. Nato se je vršila seja poslovnega odbora KDK, o kateri se ni izdal noben komunikat, niti niso hoteli udeleženci dati nobene izjave. Popoldne se je seja nadaljevala.

Drobne vesti

Praga, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Širi se govorica, da bo aretiran tudi voditelj slovaških domobrancev Aleksander Mach in nekateri drugi prijatelji Tukey.

Eksekucija nemškega državnega imetja v Pragi. Poročali smo že o poskusih, prisiliti madjarsko vladu na plačilo odškodnine češkim državljanom, ki jim jo je prisodilo razsodišče. Zastopniki so stavili predlog, da naj se poslopje madjarskega poslanstva kot last madjarske države javno proda. Temu slučaju se je sedaj pridružil nov, in sicer so zastopniki trdili »Markus« predlagali, naj se izvrši eksekucija nemškega poslanstva v Pragi. Trdili »Markus« je namreč mešano sodišče v Zenevi priznalo odškodnino 5 milijonov dinarjev, ki pa jih tvrdka nikakor ni mogla dobiti od nemške vlade. Višje deložno sodišče v Pragi se je povodom te zahteve obrnilo na pravosodno ministarstvo, ki je podalo mnenje, da je eksekucija poslaniških poslopij tujih držav po mednarodnem pravu nedopustna.

Dunajska vremenska napoved: V južnih Alpah so verjetne padavine.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 8. januarja. Severin, Teofil (Bogoljub), Eberhard. — Po pravoslavnem koledarju: 26. decembra 1928., po muslimanskem: 26. jul. 1347., po židovskem: 26. aprila 5689.

Osebnosti

★ Za rektorja belgrajske univerze je po novno izvoljen dr. Cedomil Mitrovič.
★ Umrli je na Ubelskem, župnija Hrenovica, č. g. Josip Likar.
★ Poroka. Na praznik sv. Treh kraljev, 6. t. m. se je v Ljubljani poročil g. Marijan Marolt, odvetn. koncip. v Celju, znan kulturni delavec, sin vrhniškega župana dr. Iv. Marolta, z gđc. Faniko Omanovo z Verda.
★ Šolska vest. Na III. državni gimnaziji v Ljubljani je imenovana za suplento gđc. Milena Mohorič.
★ Iz sodne službe. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu s.a. imenovana Viktor Durini za okrajnega sodnika, Josip Prijatelj pa za sodnika.

★ Iz davčne službe. Premješeni so: Mijo Fejt, davčni upravnik, iz Maribora v Šid, Lovro Vapot, davčni pripravnik iz Celja v Slavonski Brod in Pavel Golob, davčni pripravnik iz Ljubljane v Vukovar.

★ Umrli je v Dragi pri Kočevju g. Antona Jeschelnik, posestnik, gostilničar in dolgoletni načelnik Hranilnice in posojilnice v Dragi.

★ Iz vojaške službe. Za vršilca dolžnosti poveljnika 8. orožniškega polka v Ljubljani je odrejen orož. podpolkovnik Djordje Baraka; za vršilca dolžnosti poveljnika pomorske vojne akademije in upravnika hidrografskega urada mornarice kapetan fregate Edgar Vasič; za vršilca dolžnosti načelnika štaba poveljstva mornarice kapetan fregate Rihard Kubin; na službo v štab poveljstva Zetske divizijske oblasti, peh. podporočnik Franjo Toš; za poveljnika kr. remorkerja »Močni«, poročnik vojnega broda I. razr. Josip Petrarka; za vršilca dolžnosti blagajnika poveljstva III. armijske oblasti admin. kapetan II. razr. ekon. stroke Vladimir Comb; za pobočnika 1. zrakoplovnega polka zrak. kapetan II. razr. Adalbert Rogulj; za pilota 251. eskadrile 1. zrakoplovnega polka, zrak. poročnik Nikolaj Uzelac; na službo v sodni odsek zrakoplovnega poveljstva zrak. podporočnik Milosav Petrič; za poveljnika 1. čete 7. peh. polka peh. kapetan I. razr. Anton Rigi in za poveljnika brzoimetne čete 7. peh. polka »Kralja Petra I.«, peh. kapetan I. razr. Erik Lilleg.

Ostale vesti

★ Nj. Vel. kralj Jugoslav. novinarskemu združenju. Predsednik Jugoslovanskega novinarskega združenja g. Franc Smedej je prejel od g. ministra dvora sledeče obvestilo: Prijetno ginjen od izrazov udanosti, izraženih na skupščini Jugoslovanskega novinarskega združenja v Ljubljani, je Nj. Vel. kralj blagovolil odrediti, da se udeležencem te skupščine izjavi topla zahvala.

★ Na rojstni dan Nj. Vel. kraljice v sredo, 9. t. m. šole nimajo pouka.

★ Zupanom! Veliko županstvo sporoča, naj župani vrše svoje posle, dokler ne bodo dobili nadaljnjih navodil.

★ Zborovanja SLS. Politični zbori, shodi in sestanki SLS napovedani za nedeljo 13. januarja se ne bodo vršili ta dan, marveč se prelozijo na poznejši čas.

★ Razpisujem službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Žužemberk s pre-

jemki, ki jih naveda čl. 9 oblastne »Uredbe, s katero se ureja samoupravna zdravstvena služba v ljubljanski oblasti izven mesta Ljubljane«, t. j. s temeljno plačo 9.000 Din in s pripadajočimi petletnicami. Krajevna doklada, ki ni vsebna v pokojnino, znaša za zdravstveno okrožje Žužemberk 6.000 Din letno. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti, je vložiti do 15. februarja 1929 pri ljubljanskem oblastnem odboru. — Ljubljanski oblastni odbor v Ljubljani, dne 4. januarja 1929. Oblastni odbornik: Dr. Breclj s. r.

★ Nov brzojav in telefon je dobila pošta Sava pri Litiji.

★ Ukinitve internata v Pasteurjevem zavodu v Celju. Z odlokom ministrstva narodnega zdravja št. 57.062 od 29. dec. 1929 se ukinja v Celju Pasteurjev zavod kot internat. Na steklini obolele in od steklih psov težje poškodovane osebe se bodo odslej zdravile v oblastnih bolnicah.

Pravoslavni božič v Ljubljani

Preteklo nedeljo so naši pravoslavni so-moščani praznovali svoj sveti večer.

V mestu samem je ta praznik dobil slovesen značaj s proslavo »badnjaka«, ki ga je vojaško tukajšnje garnizije proslavilo po stari srbski narodni šegi.

Ob 1 popoldne je odšel izpred vojašnice vojvode Mišiča v Metelkovi ulici »badnjakov« sprevod z godbo na čelu. Za godbo je jahala na konjih skupina častnikov in meščanov, za njimi pa so se vrstili vozovi, okrašeni z zelenjem in trobojnicami. Povorka je zaključila nato zopet skupina konjenikov. Sprevod je krenil po Slomškovi ulici na Dunajsko cesto, od tu skozi Gradišče na Rožnik. Tu je bil že pripravljen »badnjak«, to je božično drevesce. Za vsak polk v mestu in za častniški dom so vojaži naložili po en badnjak, na naložili na voz in okrasili z zastavicami in z jabolkami. Sprevod se je nato vračal z Rožnika preko Tivolija po Gosposvetski in Dunajski cesti v mesto. Najprej je krenila v topničarsko vojašnico na Dunajski cesti.

Tu je poveljnik 16. topničarskega polka, polkovnik g. Čeda Jovanovič sprejel od poveljnika badnjakove povorke podpolkovnika Mitre Popoviča badnjak za svoj polk ter se pri sprejemu po starem običaju z njim poljubil. G. polkovnik Jovanovič je kot »domaćin« poslal badnjak s pšenico in znak obilja in plodovite letine ter ga vrgel na pripravljeni ogenj. Na zbrane vojaške je imel nato krajši nagovor, v katerem jim je razložil pomen in svetlost badnjaka in svetega večera, kot predvečera one velike in svete noči, v kateri je bil rojen bogočlovek Jezus Kristus.

Gostje in konjeniki so bili nato pogosteni z vročim čajem, in so zaplesali nekajkrat kolo. Sprevod je šel dalje po mestu v vojašnico kralja Petra na Poljanski cesti. Tu je sprejel badnjak poveljnik 40. pešpolka polkovnik Cvejič. Vršil se je nato isti obred kot v topničarski vojašnici. Za častniški dom je sprejel badnjak v vojašnici vojvode Mišiča predsednik doma general Popovič. Nazadnje so izročili badnjak še poveljniku 52. pešpolka v isti vojašnici polkovniku Buliču. Tudi tu se je vršila ista slovenost. Gostje so se poslužili toplega čaja, nato pa odšli v častniški dom, kjer so jim postregli s sadjem in s sladko žganjico. Ob sviranju godbe so zaplesali kolo ter pričeli z zabavo, ki se je nadaljevala v lepem božičnem razpoloženju. Divizijski poveljnik general Nedič je

čestital vsem polkom vesele božične praznike. Njegova čestitka je bila prečitana vojski.

Zvečer se je vršila v pravoslavni kapeli služba božja, ki jo je daroval prota Jan-kovič. Meščani pravoslavne veroizpovedi pa so še vsak zase praznovali na svojih domovih sveti večer.

Župnijske kronike leta 1928

Sava pri Litiji. V letu 1928. je bilo rojenih 47, umrlo 18, oklicanih 32, poročenih 22 parov.

Trbovlje. V preteklem letu se je rodilo 490 otrok in sicer 265 dečkov in 225 deklet, od vseh rojenih je bilo 54 nezakonskih in 5 mrtvorojenih. Umrlo je 212 oseb; od teh 109 moških in 103 ženske. Porok je bilo 106.

Cerklje ob Krki. Naša župnija šteje 2.000 ljudi. V minulem letu je bilo rojenih 73; umrlo 37; porok 16; sv. obhajil 33.200.

Guštanj (Mežiška dolina). Leta 1928. je bilo v tukajšnji župniji rojstev 63 (52 v letu 1927.), porok 10 (11), mrljcev 35 (38). med temi je bilo 10 otrok pod 6 let. Najstarejši možki je bil Dominik Glinik p. d. stari Blatnik 89 let, najstarejša ženska Uršula Podžan 82 let. Obhajil je bilo 14.650.

Skrivnostni umor

Na Stefanovo so ženske pri Brebenški v Brebernem, občina Št. Jurij pod Kumom slišale strel. Vendar pa se zato niso zmenile, ker je okoli mnogo lovcov. Ker pa nekaj dni ni bilo od nikoder starega Brebenška Bregarja, so postale pozorne in sosed je skušal pogledati v hišo, pa je bila zaklenjena odnotraj. Stanoval je Bregar v posebni hiši, ne pri družini. Sosed je postavil lestvo k oknu, pa je moza videl ležati na tleh mrtvega. Obveščena je bila takoj orožniška postaja v Radečah, ki je poslala patruljo na lice mesta. Vdrli so vrata in nudil se jim je grozen prizor. Ves v krvi je ležal Bregar, na zatilniku pa imel strašno rano. Sodna komisija je ugotovila, da je bil Bregar ustreljen z lovsko puško in sicer s šibrami. Pri sebi ni imel nobenega orožja in je samomor izključen. Našli pa so orožniki v kuhinji svežo razkopano luknjo v podu v klet. Morda je soričlec tam odšel, ali pa je ustrelil nesrečno žrtev skozi okno. Za storilec ni sledu. Vendar pa upamo, da se bo marljivemu iskanju orožnikov kmalu posrečilo izslediti zločinca.

Nesreča ali samomor

Iz Kranjske gore nam poročajo: Vlak je povozil pomožnega sodnega slugo Antona Muhiča, še mladega in samskega, doma iz Kočevja. Nihče ne ve natančno, ali je to samomor ali nesreča. Že dalje časa je bil nezadovoljen s svojim stališčem — imel je komaj 600 Din mesečne plače —, hodil je potr in žalosten okrog. Zadnji dan opoldne pred nesrečo tudi ni hotel nič jesti, češ da ne more.

Očeta umoril

V vasi Zmajevcu v Baranji je bil izvršen grozen zločin. 59 letni čevljar Mihael Fabri je zažgal prešiča ter je na kolone povabil več gostov. Gostje se je udeležil tudi njegov 21 letni sin Aleksander. Proti polnoči je bil Aleksander že pijan ter se je pričel z očetom prepirati. V prepiru je pograbil mesarski nož in zabodel očeta s 17 sunki. Stari Fabri je bil takoj mrtel. Sin je hotel nato zažgati hišo, toda sosedje so to zapazili in mu pre-

Reumat zem

trganje v kosteh, protin, išias zdravi najuspešnejše Reusanal pasta. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja Lekarna Arko, Zagreb. Ilica 12.

Ray-milo
se izdeluje iz kokošjih jajc

prečili nov zločin. Sin se je nato sam javil orožnikom. Oblasti so mnenja, da je Aleksander Fabri najbrže duševno bolan, ker je hotel že nekoč ubiti očeta.

★ 25 kg težkega soma so potegnili iz Krke v Velikem Mraševem. Reka Krka ima izvrsten ribolov, dasi stane letno komaj 500 dinarjev.

★ Radi konkurza v smrt. Pred dnevi se je v Rumi v Slavoniji ustrelil (amkajšnji veleposesnik in žitni veletrgovec Josip Schmee. Schmee je dolga le'a veljal za najuglednejšega in najbolj bogatega človeka v Rumi. Imel je lepo veleposelstvo, v času dobrih konjunktur pa se je pričel baviti tudi z žitno trgovino, ki mu je prav dobro nesla. Zgradil je ogromno žitnico, v kateri je imel vedno več tisoč centov žita. Ljudje so mu neomejeno zaupali. Toda po nekaj izgubah in slabih kupcijah se je pričela Schmeejeva solidnost krhati, dolgovi so naraščali in kmalu Schmeejevi dohodki niso zadoščali niti za kritje obresti. Nad Schmeejevim imetjem je bil razglašen konkurz. Pasiva so znašala pet milijonov, aktiva pa 2.800.000 dinarjev. Schmee je hotel doseči poravnavo in je ponujal 30 odstotkov poravnave, kar pa ni dosegel. V petek je prišlo do katastrofe. Schmee si je v obupu pogol iz pištole kroglo v glavo. Zdravniška pomoč je bila brezuspešna in je Schmee kmalu zatem umrl. Pri njegovem podjetju je oškodovanih več sto večinoma malih upnikov.

★ Tramvajska nesreča v Zagrebu. V nedeljo dopoldne se je v Zagrebu na Maksimirski cesti pripetila huda tramvajska nesreča. Pekovski pomočnik Mato Kapčić, doma iz Resnika, je hotel prekorčiti tramvajsko progo ravno v trenutku, ko se je približeval tramvaj. Tramvaj je Kapčića pahnil na tla in ga vlekel nekaj metrov pred seboj. Tramvaj se je tedaj usavil, konduktar pa je telefoniral po rešilni voz, ki je Kapčića prepeljal v bolnišnico. Kapčić je dobil dve hudi rani na glavi, razen tega pa je dobil tudi hude notranje poškodbe. Njegovo stanje je smrtno nevarno.

★ Zastrupljenje odvetnikove žene. Odvetnikova žena Jela Egesdorfer v Zagrebu je v nedeljo jutraj najbrže po pomoči zavžala neki strupeni prašek in ga izpila na vodi. Radi hudih bolečin, ki jih je Egesdorferjeva trpela v želodcu, so zdravniki mogli takoj ugotoviti, da gre za zastrupljenje. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so jo še pravočasno rešili.

★ Vlomilec v Banatu. V Banatu je na delu večja tolpa vlomilcev, ki je izropala že več denarnih blagajn. Pred dnevi so vlomili v Beli cerkvi v trgovino z železjem Rudolfa Schönborna. Vlomilci so se splazili skozi okno v klet in od tu v pisarno. Vsa vrata so zvezali z žico, tako, da jih ne bi nihče mogel motiti. Posrečilo se jim je navrtati železno steno Wertheimove blagajne. Toda imeli so smolo. Skozi luknjo v železni steni niso mogli izvleči lesene škaltlje, v kateri je bilo več denarja. Dolgoprsteži so se morali zadovoljiti le z zneskom 500 dinarjev gotovine, odnesli pa so mnogo ključavnice tega lu kovaškega orodja, tako, da je škoda prav zahtevna.

★ Milijonar umoril milijonarja? Strahoviti roparski umor nad armenskim trgovcem Taquorjem Taquorikom v Sarajevu se po 10 dnevni preiskavi bliža pojasnitvi. Orožniki so kot umora sumljivega aretirali nekega posestnika, ki stanuje v bližini hiše umorje-

Leonid Andrejev: Angelček

Saška se je tisti dan pred božičem ves dan podil s paglavci po cestah okoli. Zvečer pa je bil v sobi z očetom, katerega je venomer zeblo, dasi se je tiščal peči. In ta mu je zašepetal: »Saška! Svečnikovi so te povabili na božičnico; je bila njih služkinja tu in je povedala.«
»Ali res?« je nezaupno vprašal Saška.
»Prav zares!«
»Nu...?« je vzkliknil Saška in se čutil bolj in bolj. Svečnikovi so bili bogati. Oni so si plačevali zanj, da je mogel posestati gimnazijo. A zdaj, ko so ga iz gimnazije izključili, so mu prepovedali priti še kdaj v hišo. Oče je moral prisedi, da so ga res povabili in šele nato je začel Saška razmišljati o tem.

»Morda tudi meni prineseš kaj domov z božičnice,« je dejal oče, ki je bil nekoč za domačega učitelja pri Svečnikovih, a ko se je poročil s svojo gospodinjo in začel piti, ga niso več marali v službo, a so ga vendar zmeraj podpirali.

Otroci niso smeli še v dvorano, kjer je stalo božično drevesce. Sedeli so v otroški sobi in klepetali. Saška je z zaničljivim izrazom v licu poslušal otroško čebljanje in je tipal v hlačenem žepu zlomljene cigarete, ki jih je bil vzal z mize gospodarja. Najmanjši Svečnikov otrok, Kolja, je pristopil k njemu, držeč kazalec na ustnicah. Še pred nekaj časa se je bil odvadil vtikati kazalec v usta, vendar se docela le ni mogel odreči priljubljeni kretnji. Lasje so mu bili na prečo počesani in so mu v kodrih padali na rame in plavi so bili, sko-

raj beli, oči pa modre in zmeraj začudene. In baš takih dečkov ni mogel videti Saška in jih je povsod preganjal.

»Ti si nehvarežen fant?« je zašepetal Kolja »Gospodična mi je rekla — in jaz sem priden...«

»Še Bog, da boljši nisi,« je hudožno potrdil Saška in mrko in pozorno motril Koljeve zametaste hlače in v ovratnik.

»Ali bi rad puško? — Na, puško!« Kolja mu je podal majhno puško s privezanim zamaškom.

Saška je napel petelina in pomeril na nič hudega sluteči nosek Kolje in je sprožil. Zamašek je zadel v nosek in se ondi odbil in spet veselo bingljalo na motovcu. Koljine modre oči so se še bolj na široko odprle in se zasolžile. Prstek je porinil z ustnic na rdeči nosek, mežikal je, da so drhtele dolge vešice in zmedeno šepetal:

»O, ti hudobni... hudobni deček!«

V otroško sobo je vstopila lepa, mlada gospa, z lepimi, na prečo počesanimi lasmi, ki so zakrivali konček ušes. To je bila sestra gospodinje — nekdanja učenka Saškovega očeta.

»Tale je,« je rekla plešastemu gospodu, ki je šel z njo, in pokazala na Saška »Pozdravi vendar, Saška! To ni lepo, če je takle velik fant nevljuden!«

A Saška ni pozdravil niti nje niti plešastega gospoda. Lepa gospa ni niti slutila, kaj Saška ve... On je vedel, da je njegov nesrečni oče nekoč ljubil njo, ona pa se je poročila z drugim. In čeprav se je to zgodilo šele potem, ko se je bil njegov oče že poročil, ji Saška vendarle ni mogel odpustiti izdajstva.

»Slaba kri!« je zavzdihnila lepa gospa... »Ali ga ne bi mogli kam spraviti? Moj mož

je dejal, da spada bolj v kako obrtno šolo ko v gimnazijo. Saška, ali bi šel v obrtno šolo?«

»Nočem,« se je kratko odrezal Saška, zakaj slišal je bil besedi »moj mož...«

»Kaj bi bil pa rad, mali? Morda pastir?« ga je vprašal gospod.

»Ne, pastir že ne,« je odvrnil nekoliko užaljeno Saška.

»No, kaj pa torej?«

Saška sam ni vedel, kaj.

»Meni je vseeno,« je odvrnil čez nekaj časa. »Morda bi bil tudi pastir.«

Plešasti gospod je zmajeval z glavo in motril fanta. Ko je dvignil pogled od Saškovih zakrpanih čevljev do njegovega obraza, mu je Saška pokazal jezik, a ga je brž spet skril, tako da lepa gospa ni ničesar opazila in se je zelo začudila, ko je bil gospod takega užaljenega obraza.

»Tudi v obrtno šolo bi šel,« je dejal Saška skromno.

Lepa gospa se je razveselila.

»Tako brž ne bo šlo; težko, da bi bilo še kaj prostora zanj,« je dejal stari gospod in se pogladil po laseh, ki so bili v zatilniku zmeraj kuštravi. »Pa bomo že še videli, kaj bi se dalo napraviti.«

Otroci so bili vzburjeni in so nemirno pričakovali daril. Ko je bil Saška ustrelil z ono puško, so brž hoteli še drugi prav tako streljati, zanj zelo so spoštovali fanta, ker se jim je zdel tako velik in ker je bil na glasu, da je izprijen. Čez nekaj časa je bilo vse polno rdečih noskov. Deklice so se smejale s srebrnim zvokom in se pozibavale sem in tja, gledaje svoje vitez, ki jim ni bilo mar ne božani ne bolečin in so — ne da bi trenili — hladnokrvno sprejemali udarce zamaška. Tedaj so se

odprla dvokrilna vrata dvorane in zaslišal se je glas: »Alo, otroci! Pss... ne tako glasno!«

Mirno in v parin, začudeno in debelo gledaje so koračali otroci poasi krug drevesca, ki se je na vso moč blestel. Njegova, nekoliko preveč svetla luč je brez sence padala na zaokroženo odprte oči in ustnice otrok. Za minuto je bilo vse tiho v najglobljem, nemem občudovanju... a mahoma so vzkliznili vzhidni otroci. Neka punčka se kar ni mogla obvladati: z obema nožicama hkrati je cepela na enem in istem mestu. Mala kitica las z mrdro pentljo je igranje se udarjala na njene rame.

Saška je bil mrk in potr. Njegovo ranjeno srcece je bilo polno nečesa nič dobrega. Prevečela ga je tudi močna luč mnogih sveč na lepo okrašenem drevescu. A drevesce mu je bilo tuje, skoraj... sovražno... prav lakor vsi ti snažni, lepi otroci. In rad bi bil z nogo brenil to drevo, da bi se z vsem svojim bogastvom in vsemi gorečimi lučkami prevrnilo na te svetle otroške glave. Bilo mu je, kakor bi ga neka železna pest zgrabila za njegovo utripajočo otroško srce in ga stisnala in izžela poslednjo kapljico krvi iz njega. Saška je legel v kot za klavir, nehoti meč al še one cigarete, ki so bile cele, in mislil na to, da ima tudi on očeta, mater in dom... Kako je to, da se zdajle zdi, kakor ne bi imel tega, kakor da nima kam iti, da bi obhajal svoj lastni božič ko ti-le otroci?... In spomnil se je svojega nožka, ki si ga je bil zadnjič zamenjal in ki ga je imel tako pristrčno rad. Zdaj je bržkne že obrabljen in grd. Spica je bila odlomljena in bele, kečene platnice so bile že tudi vse za nič... Jutri ga bo popolnoma strl in stran zagnal in potem... potem ne bo ničesar več, kar bi mu bilo pri srcu in česar bi bil vesel...

nega Taquorja. Aretiran je bil tudi njegov hlapec, romunski vojaški begunec, ki je šele pred kratkim pobegnil iz Rumunije. Ta aretacija je izzvala veliko presenečenje, ker je aretirani posestnik znan kot milijonar in se je z veliko vsoto vrnil pred leti iz Amerike ter se nastanil v Alipašnem mostu pri Sarajevu. Policija je aretirala še nekaj domačinov in je trdno prepričana, da najde med njimi Taquorjevega morilca.

★ **ČESKI UČBENIK ZA SLOVENCE.** Priredil profesor Janko Orožen. Cena za brošuro Din 40.—, v celu p. t. no vezan izvod Din 50.—. Ta knjiga je sestavljena zelo pregledno in jo bo vsakdo z velikim pridom uporabljal, ter se v najkrajšem času priučil toliko češčine, da bo lahko čital češke knjige. Pouk češčine je vedno bolj potreben, ker so stiki z našimi severnimi brati vedno pogostejši in pristranejši. Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ **OSEBE, KI SO KRVNO, KOŽNO ALI ŽIVČNO BOLNE,** dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Ia REMSCHEIDSKE ZAGE:** jarmenice, mlinske, krožne in druge v vsaki dimenziji, zajamčene, dobite najugodnejše pri »JEKLO«, Stari trg, Ljubljana.

★ **KRASNA IZBIRA BLUZ,** otroških obleke po nizki ceni, Kristof-Bučar, Stari trg 9.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo bodo opravljale lekarnice: 1. Bahovec na Kongresnem trgu, 2. Ustar na Sv. Petra cesti in 3. Hočevar v Šiški.

○ **Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije** se praznuje dne 9. januarja t. l. s slovesno službo božjo, kateri prisostvuje vse osebje državnih oblastev in uradov. V ta namen se vrši v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja ob 10 slovesna pontifikalna maša z zahvalno pesmijo, po kateri se bodo opravile svečane molitve za kraljico. V pravoslavni kapeli se vrši tega dne služba božja ob 9, v evangelijski cerkvi pa ob 10. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopih državne zastave.

○ **Na rojstni dan Nj. Vel. naše kraljice Marije** bo razobesila mestna občina na vseh svojih poslopih narodne in državne zastave in prosila ostalo meščanstvo, da tudi ono stori isto.

○ **Rezervni častniki** se opozarjajo na določila čl. 474 službenih pravil I. del, glasom katerih so dolžni na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije dne 9. januarja 1929 prisostvovati cerkveni svečanosti, ki se bo vršila v stolni cerkvi sv. Nikolaja ob 10. uri. Kdor nima uniforme, naj pride v civilu.

○ **Odgovoredni tečaj.** Za danes torek 8. t. m. nameravajo predavati socijalno političnega tečaja SLS se ne vrši. — Prihodnje predavanje se bo naznanilo v »Slovenec«. — Tajništvo SLS za Ljubljano.

○ **Hišni posestniki ljubljanski** se ponovno opozarjajo, da pridejo takoj po prepise katasterskih listov, ker je drugače nemogoče pravilno napraviti prijavo za zgradarino.

Od 20 odstotkov

popusta na vse zimsko blago v manufakturni trgovini JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA Stari trg 21 (poleg Zalaznika).

Nenadoma so se mu oči zablistale od velikega začudenja. Kakor začaran, je bil obraz spet isti kot navadno: drzen, smeji in samozavesten, vendar je bilo nekoliko občudovanja v njem. Prav na tisti strani božičnega drevesca, ki je bila k njemu obrnjena, na nekakšni njegovi zadnji strani, ki je bila tudi manj razsvetljena, je zagledal haš to, kar je doslej v predstavah in podobah manjkalo njegovi duši. In prav radi tega je bilo krog njega zmeraj vse prazno in brezbarvno, tako da so se mu zdeli celo ljudje, s katerimi je govoril, kakor da niso živi in da so gotovo kje še kakšni drugačni, boljši, le da jih ni moči videti... Dečkovo hrepenenje in njegov zamorenji občutek za lepoto je ta nekaj koj spoznal. Bil je angelček iz voška, malomarno privezan s tenko gumijasto vrvice sredi gostih smrekovih vejic. Zdelo se je, ko da plava v zraku... Njegova prosojna krila so narahlo drhtela v rezki luči in videti je bilo, kakor da je živ in bo zdaj zdaj odletel. Rožnati roki z natančno izdelanimi prstki sta bili koporneč dvignjeni kvišku in tik za njima ee je blestela ljubka glavica z zlatimi lasmi... skoraj podobni Koljevim... Toda Saška je videl na tej glavici še nekaj drugega, česar ni nikoli opazil niti na obrazu Kolje niti ne na drugih obrazih. Angelčkov obraz se ni svetil od radosti, tudi ni bil zatopljen v sanje... Nekaj drugega je bilo, nekaj, česar ni bilo moči z besedami izreči niti spraviti v misli, nekaj, kar je mogel človek le občutiti, uživati... Saška se ni jasno zavedal, kaj da ga vleče k Angelčku, a v dno duše je občutil in natančno vedel, da ga je zmeraj poznal in ljubil, bolj ljubil ko svoj nožek in svojega očeta, bolj ko vse, vse na svetu... Ves zavzet od tega nejasnega občudovanja, trepetajočega vzburjenja, nepojmljivega vznícenja je Saška sklenil roki na prsni in zašepetal: »Ljubi... Ljubi angelček!

(Dalje)

○ **Vabila za prireditve** Jadranske Straže v slovaških narodnih nošah v soboto 12. januarja ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Uniona so se te dni razposilala. Kljub največji pazljivosti pomote niso izkloplene, zato obveščamo vse, ki vabila niso dobili, da jih dobe v trgovini Maček, Aleksandrova cesta.

○ **Spored prireditve Rdečega križa,** ki se vrši v petek 11. januarja ob pol 20 v dramskem gledališču je tako sestavljen, da bo nudil vsem obiskovalcem polno užitek. Oroginalna je bila ideja g. dr. F. M., ki je sestavil po angleškem viru lepo zasnovano igro zdravstvene zabavne vsebine. Bacilčki-Rogovilčki in Solnce je nje naslov. Igra, ki se v tej obliki in smislu prvič izvaja pri nas. Več o tej igri pa zaenkrat nečemo povedati, vemo le, da bo zadovoljila vse, vemo pa tudi, da si jo bo občinstvo želelo še enkrat videti. Vmesne točke bo spopolnil orkester in pevski zbor. Vso režijo vodi g. Lipah. Najdemo se, da bo cenjeno občinstvo uvaževalo lepo prireditev in kupilo vse vstopnice, ki se prodajajo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Cene dramske.

○ **Umrli so:** Vladislav Hartman, uradnik ljubljanske kreditne banke. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne. — Mimi Breuer, soproga stavbenika, pogreb bo v sredo ob pol 5 popoldne. — Ivan Plehan, železn. nadzornik v pokoji; pogreb bo danes ob pol 4 popoldne; Zofija Bolha, soproga trgovca, pogreb bo danes ob 4 popoldne.

○ **Na bregovih Ljubljane** se sedaj nabirajo veliki kupi snega. Z vseh mestnih ulic ga odvažajo v Ljubljano in so nekateri ulice že popolnoma očistišene snega in ledu. Na rožniškem pobočju je še vedno prav živahno in na rožniškem ribniku kar mrgoli drsajoče se mladine. Drsa pa se ne samo na zamrznem bajerju, temveč tudi sredi mesta in sicer večina ljudi prav neprostovoljno. Včasih se celo kdo prekopicne v veliko zabavo vseh opazovalcev, ki le s težavo markirajo na obrazu hlinjeno sožalje. Na teh poldnevah se spozna tudi gospodar. Dober hišni gospodar skrbi za to, da ne bodo ljudje cepali prav neprostovoljno. Včasih pa je to pač vseeno in bi bilo dobro, če bi ga kdo krepko prijel, na primer policija.

○ **Sleparji.** V splošni ljubljanske policije je mnogo ovadov proti raznim sleparjem, ki hodijo po mestu in okolici okrog strank ter izvajajo od njih pod najrazličnejšimi pretekami denar, najraje pa se izdajajo za zastopnike kakih dobrodelnih društev. Ljudje jim dajo denar, samo da se jih znebe. To zlikovci vedo in nastopajo precej pogumno. Policija je enega takih zlikovcev že prijel. Mladenec je nabral že več stotakov denarja. Ljudje naj bi bili previdni in naj bi take »nabiralce« brezpogojno zapodili.

○ **Pokvarjeno radio veselje.** — Neki radio-amater na Selu je hotel na praznik poslušati radio. Toda zamen njegov trud, domači radio se na noben način ni hotel oglašiti. Šele po natančni preiskavi je ugotovil, da mu je neki zlikovec presekala odvodno žico od radio-antene v zemljo. — Skode

Maribor

□ **Na rojstni dan Nj. Veličanstva kraljice Marije** se vrši v sredo, dne 9. t. m., v tukajšnji stolnici ob 10 popoldne slovesna služba božja, kateri prisostvujejo zastopniki vseh civilnih in vojaških oblastev ter uradov. Za one, ki žele na najvišje mesto predložiti čestitke in udanostne izjave, bo po cerkveni slovesnosti v sprejemni dvorani velikega župana na razpolago vpisna knjiga. Vsi državni uradi in javna oblastva razobesijo na ta dan na svojih poslopih zastave.

□ **Iz komande mesta Maribor.** Na dan 9. januarja se vrši v proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva kraljice Marije v tukajšnji stolnici ob 10 popoldne slovesna služba božja. Službe božje se morajo udeležiti vsi rez. oficirji; oni, ki nimajo uniforme, v civilu. Istega dne zvečer se vrši ob 21 v veliki unionski dvorani elitni ples, ki se ga imajo udeležiti vsi rez. oficirji. Oni, ki nimajo smokinga ali fraka, se udeležijo lahko omenjene prireditve v črni obleki.

□ **V nedeljo zvečer in pozno v noč** je bilo po mariborskih javnih lokalih zelo živahno. Gostje so v posameznih skupinah razpravljali o položaju v naši državi. Kjerkoli si prisluhnili, povsod soglasje mnenja — najboljša rešitev situacije. Po kavarnah in gostilnah so se ljudje kar trgli za posebno izdajo »Slovenca«, ki je prišel v Maribor že ob 8 zvečer in ki so ga takoj raznesli po mestu. Zunaj na kolodvoru pa so se zbrali zvečer mnogi znani veljaki, ki so z nestrpnostjo pričakovali s toliko reklamo napovedane posebne izdaje »Jutra«, ki ga pa niso dočakali. Pa tudi treba ga ni bilo, ker so Mariborčani medtem že vse izvedeli iz posebne izdaje »Slovenca«.

□ **Oblastni predsednik dr. J. Leskover** je v nedeljo odpotoval v Belgrad in ni ta čas strankam na razpolago.

□ **Imenovanje.** Za ravnatelja na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli je definitivno imenovan profesor Josip Priol.

□ **Sestanek SLS za I. okraj,** ki je bil napovedan za danes zvečer, se ne vrši.

□ **Smrtna kosa.** Umrli sta: sestra Huminata Marija Gril, stara 44 let. — Černiček Friderik, vpokojeni nadrevident avstr. zveznih železnic. Pogreb danes ob 15 iz starega mestnega pokopališča v Kamniku.

□ **Na delu.** Dasi je vlomilska petorka na varnem, so se po partizanskem premoru zopet pričeli vlomiti na raznih delih mesta. Neznani pridanci so udri v neko podstrešno stanovanje v Krekovi ulici 5, pretaknili vse kote ter odnesli obleke in perila v vrednosti 2000 Din. Na lice mesta sta se takoj podala polic. uradnika Grobin in Jelen, da snameta odtiske prstov. — V tukajšnji študijsko knjižnico so tudi vdrl. Pa jim ni bilo do knjig, ampak do šampanja in likerja, ki je ostal od sobotne prireditve naprednih akademikov.

□ **Omarčenje uma.** 28 letni godbenik Friderik G. je že v drugič kazal znake slabomnosti. Ker ni bilo prostora v bolnišnici, so ga najprej prepeljali v policijske zapore, pozneje pa v bolnišnico. — V stolnici se je pojavil popoldne neki 45 letni Edmund M., ki je motovilil po cerkvi z rokami; tudi znanj pred cerkvijo je krilil z rokami ter nadlegoval pasante. Ne srečnika, ki se v zadnjem času čudno in zmedeno obnaša, so zaenkrat spravili domov. — Pri Sv. Lovrencu na Pohorju pa je nenadoma zblaznel uradnik Julij K. Prišel je bes-

Jamnikar sicer nima velike, pač pa mu je bilo za praznik pokvarjeno radio veselje. Zico mu je presekala neki pobič iz osebnega maščevanja.

Društvo trgovskih poltnikov in zastopnikov za Slovenijo

Včeraj se je vršil v restavraciji južnega kolodvora v Ljubljani ob častni udeležbi V. redni občni zbor Društva trgovskih poltnikov in zastopnikov za Slovenijo.

Zborovanje je otvoril — radi odsotnosti predsednika — podpredsednik društva Janko Krek.

V svojem otvoritvenem govoru se je spominjal umrlega člana Frana Schifferja, čigar spomin so počastili zborovalci s tem, da so se dvignili s sedežev.

Zapisnikarjem je imenoval podpredsednik g. Zelenika, overovateljem pa gg. Bovcon in Pavliča. V svojem poročilu je poudarjal predsednikov namestnik, da je v preteklem poslovnem letu društvo lepo napredovalo. Število članov se je pomnožilo. Akcija za Schifferjev fond, katerega namen je podpirati onemogle člane društva, je lepo uspela. Glavnicna fonda je prekorčila že 10.000 Din.

Iz tajnikovega poročila povzemamo, da je število članov dne 31. dec. 1928 80 redno plačujočih članov Pričakovati pa je, da bo naraslo število redno plačujočih članov do prihodnjega običnega zbora na 130 do 140 članov. (Vseh pravih trgovskih poltnikov in zastopnikov v Sloveniji je okoli 200.) Na podlagi navedbe o legitimacijah trgovskih poltnikov je izdala zbornica za T. O. I. nad 500 legitimacij. Med osebami, ki so prejeli legitimacije, so zastopane vse branše: bivši oficirji, železničarji itd., torej vsakovrstni ljudje brez strokovne naobrazbe. Dolžnost društva je, da zahteva pri trgovskem ministru, da se vse legitimacije, izdane osebam brez strokovne naobrazbe, razveljavijo. — Društvo je nabavilo za svoje člane posebne znake.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da so znašali dohodki od zadnjega običnega zbora (dne 18. marca 1928) do 31. dec. 1928 okoli 18.000 Din, izdatki pa okoli 16.000 Din. Detajli bodo objavljeni v »Trgovskem listu«.

Revizorji so našli vse v najlepšem redu. Njihovo poročilo je bilo sprejeto.

Po poročilu revizorjev so sledile volitve. Za predsednika je bil izvoljen z vzklikom dosedanj podpredsednik g. Janko Krek; za odbornike soglasno gg.: Bratovž, Gril, Spicko, Franchetti, Živic, Fantini, Kobal, Babič in Rumpel; za preglednika Šturm in Mačevnik; v razsodišče pa Selovin.

Na običnem zboru je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da vpoštevajo kompetentni činitelji zahteve organiziranih trgovskih poltnikov in zastopnikov ter da naj se izstavijo legitimacije samo strokovno naobraženim osebam.

Pri sklenitvi je sklenil občni zbor, da naj se izposluje, da se obdačijo inozemski potniki z desetkrat višjo pristojbino kot tuzemski.

neti ter zasledovati preplašene domačine z lovsko puško. Na lice mesta se je takoj pripeljala moštvo tukajšnje rešilne postaje, ki je divjajočega obupanca nazadnje ugnalo ter mu nadelo »železno« srajco. Reveda so takoj odpremili v Ljubljano.

□ **Nezgodbe.** 36 letni mlinar Alojzij Polir se je zgrudil na cesti in si pri tem prebil gornjo čeljust in levo roko. — Štork Erika, frizerka, je pri drsanju padla in si zlomila desno roko. — Lapret Ervin, trgovski pomočnik, si je z lovsko puško obstrl desno roko. — 16 letni posestnik sin Alojzij Grafe, iz Vučenice, je poskusil streljati s flobertovo, pri čemer mu je kos pištole priletel v oko in ga občutno ranil.

□ **Delo dobijo pri tukajšnji Borzi dela:** 3 hlapi, 4 viničarji, 5 majarjev, 1 sodar, 2 vrtnarja, 2 čevljarja, 4 črkoškarji, več vajencev (pekovski, čevljarke, minarske in kolarske obrti) ter 6 kmečkih dekel, 3 šivilji za perilo, 2 natakari, 3 tovarniški delavci, 1 trgov. poslovođkinja, 1 trg. pomočnica, 12 služkinj, 8 kuharic, 2 varuški, 2 pomočnici, 2 boljši gospodinj, 2 raznašalki, 1 kuharica, 1 perica, 3 šiviljske vaj. — Iskalo pa je dela od 1. do 5. t. m. 141 oseb, službenih mest je bilo prostih 73, dobilo pa je dela 45 oseb, odpotovalo 10, odpadlo 42.

Celje

□ **Celjska nedelja.** Malokdaj je v zadnjih letih bilo v Celju toliko nervoznega pričakovanja in zanimanja za rešitev vladne krize kot to nedeljo. Ko je dopoldne radio Ljubljana sporočil rešitev krize, je nervoznost dosegla višek. Čeprav so se prve vesti zdele povsem neverjetne, so vendar povzročile zelo živahno komentiranje take rešitve in opazili je bilo veselo zadovoljstvo. Naravnost zadoščanje pa je vzbudila vest, da smo Slovenci v vladi zastopani po svojem voditelju dr. Korošcu. Vse pa je napeto čakalo posebnih izjav časopisa. Prvi je dospel okoli 5 »Slovenec«, ki je bil v kratkem času skoro popolnoma razprodan. Nad 600 izvodov se ga je prodalo v cestni kolportaji. Najavljena je bila tudi posebna izdaja »Jutra«, ki pa v nedeljo v Celje ni dospela.

□ **Križa jih je sram.** V nedeljo ob 15 se je vršil pogreb socialističnega voditelja Komavlija. Rdeči aranžerji niso imeli ločitve taktika, da bi svojo mržnjo do krščanstva vsaj ob veličastu smrti zakrili. Zahtevali so namreč, da se njihove organizacije uvrste v spred pred križem. Ko je navzoči duhovnik zahteval, da se izkaže križu dolžna čast, je prišlo med njim in navzočimi krščansko-socialističnimi delavci ter med socialisti do neprimernega prekanja. Ko je končno bilo duhovnikovih zahtev ustrezno in je bil postavljen križ na čelo sprevoda, je duhovnik opravil ob krsti pogrebne molitve. Tekom sprevoda pa so socialistični voditelji uvrstili križ za socialistične pogrebe, kar je vzbudilo med nesocialističnimi pogrebi ter med številnim spredvodom opazujočim občinstvom upravičeno ogorčenje. Mnogo pogrebcev je takoj, ko so to opazili, izstopilo iz sprevoda.

Zimskosportna prireditve na Bledu

Dne 13. t. m.: Smuški medklubski tek na 18 km v okolici Bleda. Start ob pol 10. Cilj na sport. stadionu ob 11. Prijavni rok do 12. januarja. Prijavnina 10 Din. Naknadna dvojnja pristojbina. Tekmuje se po JZSS. 12. t. m. zvečer ob 7 zdravniški ogled, obvezen, zbiranje in objava prog v Zdraviliškem domu. — Darila: prvi tekmeči prejemajo darilo. Konkurenčni skoki na mali skakalnici ob 14. Razpisana so tri darila. Najboljši član S. K. B. prejme naslov: prvak kluba za leto 1929. — Otvoritev 60 meterske skakalnice ob 15. Po tekmi razglasitev rezultatov in razdelitev daril. — Službeni lokali so v hotelih: Troha, Triglav in Petran. Pojavnica daje in sprejema prijave S. K. B. — ZSS. Avg. Cerne, Bled. — Smuški tečaj pod vodstvom ing. Janša (Adibergshule) ob 14. do 23. t. m. Prijavni rok do 10. t. m. Za tečajnike prehrana trikratno dnevno s stanovanjem (kurjene sobe) v gostilnah 40—50 Din, v hotelih 60—70 Din.

Dopisi

Kranjska gora

Snega imamo zdaj dovolj za precej časa. Smučarji — domači in tuji, ravnotako skakalci, se pridno vadijo, si krepe svoje telo in se pripravljajo na razne tekme. Tudi vojaki so že tu in se redno vsak dan vežbajo v smučanju. Otroci se pa kar na smučkah v šolo pripeljejo.

Cerklje ob Krki

Dvorana Prosvetnega društva je bila oddana za razna predavanja, tečaje, seje, sestanke itd. v preteklem letu 150 krat. (Če bi šli tudi vaje za predstave, bi dosegli skoro število 800!) To dovolj jasno govori, da je dvorana velike vrednosti.

Tekom minulega leta je pobiralo v naši županiji 7 podjetnikov mleko. Našim ljudem je en sam tak »podjetnik« odnesel blizu 100.000 Din. Mlekarska zadruga, ki plača redno in to do 20 tisoč Din mesečno, bo le še najbolj zanesljiva, čeprav nekateri tega ne verjamejo!

Hranilnica in posojilnica je v zadnjem letu dala 454.000 Din posojil (v domačo županijo: 268.000 dinarjev; v čateško Din 68.000; v križevsko 59.000 dinarjev; v leskovaško 63.000 Din). Najmanj za 20.000 Din so ljudje samo pri obreditih na dobičku in zato hodijo posojila prosit k nam dasi mnogi, ko imajo denar, nosijo hranit v Krško, Brežice in Kostanjevico.

Lepo, poučno in zabavno predstavo so nam dali naši dijaki zadnjo nedeljo. Hvala jim smo jim kakor tudi režiserju! Zelimo še in še! — Prihodnjo nedeljo pa nastopijo naši šolarji s »Palčico«.

Št. Jernej na Dolenjskem

Shod, na katerem je poročal g. oblastni odbornik dr. Milavec na praznik Sv. Treh kraljev je prav lepo uspel. V 2 in pol urnem govoru je temeljito obrazložil delo oblastnega odbora in s tem zavrnil vse hujškarje nasprotnikov. Oblastni davki so skoro vsi prostovoljno značaja, ki pa prineso v oblastno blagajno lepe vsote, ki se porabijo v obče koristne namene. Tudi navzoči nasprotniki so morali pritiiti njegovim izjavam. Soglasno je bila sprejeta zaupnica Jugoslovanskega kluba, posebe še našemu neumnemu poslancu g. Sušniku, kateremu želimo vsi skorajšnjega zdravlja.

Koledniki — lepa stara navada — so tudi letos hodili po vaseh pred praznikom sv. Treh kraljev. G. šolski upravitelj Janko Golob je odšel na večtedenski dopust. V kratkem pojde tudi g. učitelj Josip Pirnat.

Metlika

Občni zbor Kmetijske zveze se je vršil preteklo nedeljo, 6. t. m. Poročilom odbora so vsi z zanimanjem sledili in jih z odobravanjem vzeli na znanje. Dela je bilo v preteklem poslovnem letu mnogo, pa se je vse lepo izpeljalo. Bila sta dva dobro obiskana shoda, sedem sej in nekaj sestankov. Kmetijska zveza je priredila 18. in 19. marca 1928 gospodarsko-politični tečaj, kar namerava tudi letos prirediti 2. in 3. februarja, ako bodo gg. predavatelji na razpolago. Odbor se je trudil, da je šel strankam v vsakem oziru na roko, osobito pri raznih prošnjah (cement i. dr.). Največja pridobitev Kmetijske zveze je oblastna trdnica v Draščih, ki prav lepo napreduje. Preden je prišlo do volitev, se je navzoči g. poslanec J. Nemanjč v imenu zborovalcev zahvalil odboru, posebno pa načelniku g. A. Bajuku in tajniku g. Vinko Lovsinu. Pri volitvah je bil zopet soglasno izvoljen za načelnika g. A. Bajuk in ves ostali stari odbor. Poudarjalo se je, da je treba kot podružnici tukajšnje KZ pritegniti podružnici Suhor in Radovica po delegatih, ki naj se udeležujejo skupnih sej KZ v Metliki.

Cepljenje proti škrlatinki se je tudi pri nas začelo.

Begunec, Gor. Somišljeniki SLS so bili povabljeni na praznik sv. Treh kraljev na sestanek. G. Mihael Krek nam je zanimivo orisal parlamentarni boj v Jugoslaviji, zlasti načelno in stanovitno borbo poslancev SLS za avtonomijo Slovenije. Poudarjal je plodovito delovanje narodne skupščine v zadnjih mesecih. Navzoči so imeli in fantje so živahno pritrjevali. Poslušati je prišlo tudi par demokratov, med njimi g. učitelj Bulovec, ki se je oglašal k besedi z vprašanjem: Katera stranka je najbolj korumpirana? Dobil je milejši odgovor, kot ga je zaslužil. Nadalje je grajal, zakaj da ob umoru v skupščini ni izstopil iz vlade dr. Korošec. Dobival je od več strani krepke odgovore. Shoda smo odšli s tem vtisom, da so naši poslanci pošteno vršili svojo nalogo.

Vodice. 6. januarja pop se je vršil v veliki dvorani Doma shod SLS ob obilni udeležbi. Nad 200 poslušalcev se je zbralo kljub slabi poti in vztrajalo skoro tri ure pri govorih poslancev gosp. Štercina in gosp. Novaka in pri strokovnih pojasnilih davčnega predstojnika iz Kamnika g. Savinca. Zborovalci so se prepričali, da je SLS delala pri davčnem zakonu in povsod res v korist kmeta, delavca in malega človeka in so soglasno sklenili priznanje in zaupnico narodnim poslancom SLS, posebe dr. Korošcu, pa tudi oblastnim poslancom. Vsi pomisleki, ki so jih nasprotniki raztrosili, so izginiti in zborovalci so navdušeno sklenili, da gredo vsi še naprej pod zastavo SLS.

V Toplicah se je vršil dne 27., 28. in 29. decembra 1928 tridnevni kmetijski tečaj, na katerem je predaval kmet. referent Fran Malasek iz Novega mesta 7 ur, g. inž. Absec 5 ur in g. inž. Skubic 3 ure, oba profesorja na Grmu. Tečaj je obiskovalo trajno 37 do 40 udeležencev, dekle in fantov. Po dolenjskem tečaju se je vršil dne 2. in 3. januarja t. l. v Trebnjem in sicer samo dva dni po šest urnih ur. Tečaj je obiskovalo do 90 udeležencev, večinoma gospodarji in gospodinj. Iz tega je razvidno, da stremi kmečko ljudstvo za strokovno izobrazbo. Oba tečaja sta se vršila pod patronato oblastnega odbora v Ljubljani s sodelovanjem vseh domačih činiteljev. Potrebno bi bilo, da se tudi druge občine in društva za take tečaje zanimajo.

Šmihel pri Žužemberku. V nedeljo se je zbrala vsa župnija na shod, ki ga je priredil posl. dr. Kulovec. Na shodu so soglasno odobrili poslančev poročilo.

Zagradec. Pri nas je bil preteklo nedeljo zelo dobro obiskan shod, na katerem je govoril posl. dr. Kulovec. Na shodu smo obravnavali tudi domača gospodarska in politična vprašanja. Shod je najlepše potekel.

Dolenja vas. Shod SLS se je vršil v nedeljo v Dolenji vasi. Ob najboljši udeležbi je obl. poslanec g. Skubic poročal o delu obl. skupščine. Ponovno odobravanje zborovalcev je spremljalo govor, ki je temeljito objasnili zares uspešno delovanje SLS poslancev v obl. skupščini in obl. odbora. Nar. poslanec Skulj je poročal o delu Jugoslovanskega kluba. Izrekla se je soglasna zahvala obl. poslancom okraja in zaupanje Jugosl. klubu.

Zanimiva tiskovna pravda

Kaj naj znači »del lista« in kaj »prostor«.
Razsodba ljubljanskega tiskovnega sodišča.

V soboto popoldne se je pred tukajšnjim tiskovnim sodiščem vršila razprava, ki je zanimiva zlasti zato, ker se je odločevalo o pojmovanju stvari, glede katere sodišče doslej še ni imelo prilike razpravljati in odločevati.

Gre za pravilno ali nepravilno objavo popravka, ki ga je »Slovenec« svoječasno poslal g. Germek radi članka »V črni okvir«, kateri popravek je »Slovenec« tudi po določilih tiskovnega zakona priobčil. Toda popravek se z objavo ni zadovoljil, ker bi po njegovem moral popravek iziti na prvi strani v zadnjem stolpcu (kjer je bil objavljen tudi predmetni, popravljeni članek), dočim je »Slovenec« popravek natisnil na drugi strani lista v prvi koloni. Radi tega je Germek tožil n. je obtožnica trdila, da je bil popravek »očividno objavljen tako, da se izigra zakon«.

Slovenčevega urednika Fr. Treseglava je zagovarjal dr. J. Brejc, ki je v daljšem zagovoru v glavnem in približno izvajal:

Tiskovni zakon pravi, da se mora popravek natisniti v tistem delu novic, kjer je bil natisnjen članek, ki naj se popravlja. Kaj misli zakonodajalec pod »delom lista«, se ne more točno ugotoviti, ker se zakon sam o stvari ne izraža točno. Gotovo pa je, da zakon s tem ne misli točnega, definiranega mesta ali prostora, ki se nikakor ne sme menjati. To bi tudi bilo nemogoče, nesmiselno, ker bi se dostikrat morala trgati ostala, sicer združena snov. Treba je torej smatrati, da se naj popravek natisne v tisti skupini novic, v kateri skupini je bil pač tudi objavljen članek. »Slovenec« ima, kakor vsi listi, z ozirom na snov, točno razdeljen prostor. Tako sta prva in druga stran posvečeni politiki. Sprejaj je v prvi koloni uvodnik, nato slede telefonična poročila o političnih dogodkih, najprej ona notranje, potem zunanje politike, vse pač po važnosti dotičnih dogodkov. Dalje vidimo krajše in daljše politične članke in notice ter je tudi v tem oziru nek določeni red. Najprej domača politika, potem zunanja. Ta red, ki se ga list točno drži, je sklep konference urednikov »Slovenca« in predlagam za dokaz g. urednika Cenčiča in g. tajnika Schmidta. Predlagam in predložim kot dokaz tudi 18 števil »Slovenca«, da se ta red ugotovi. To vse ugotavljam zato, ker želim s tem poudariti dejstvo, da je bil zadevni popravek objavljen kot zadnji politični dogodek v notranje političnih vesteh. Opozarjam tudi, da je »Slovenec« takoj drugi dan po izidu dotičnega članka iz lastne inicijative lojalno prinesel popravek — na istem mestu in s istimi črkami, kjer in kakor je bil tiskan sam članek. V tem oziru bi mogel biti »Slovenec« vzor mnogim listom!

Mislil sem dalje, da je vzeti razdelitev lista po materijali, torej en del lista tvori politika, drugi del »Kaj je novega«, »Za duha in srce«, Sport, Gospodarstvo itd. Če je bil torej kdo s člankom napaden v političnem delu lista, ga je prav tam, v istem delu popraviti. To je mnenje vsakega razsodnega človeka in tako je edino pravilno tolmačenje tiskovni zakon, v kolikor govori o popravku. V nasprotnem slučaju bi se postavila vsa žurnalistika na glavo, urejevanje lista bi bilo dostikrat nemogoče.

Zagovornik tožitelja, g. dr. Knaflič, je nasprotno trdil, da se s tem pojmovanjem ne strinja in ga smatra za nepravilnega. Smatra, da bi se večina novinarjev izrekla za stališče Germeka da bodi torej popravek objavljen na istem mestu, z istimi črkami, torej točno tam, kjer je bil objavljen tudi članek. »Del lista« je v smislu zakona in po njegovem mnenju »strana i stupac«. Ne gre, da bi kdo napadal čast nekoga kakor bi hotel in spet s popravkom ravnal kakor bi sam hotel. Ne protivi se, da naj se del lista smatra tako, kot trdi nasprotna stranka. Toda to pojmovanje ne morejo odločiti uredniki, ki so v tem doma, temveč je razdelitev lista gledati s stališča čitateljev. Po naslovih, po stalnih, vedno istih oblikah enako vidnih je gledati »del lista«. Nemogoč pa je »del lista« brez naslova, brez stalnega nadpisa. Torej ni mogoče reči: »Popravek«. To je izigranje zakona. V predmetnem slučaju bi bilo vsaj treba, objaviti popravek takoj za člankom, ki se zgornji zgoraj. Tako pa je popravek tiskan prav spodaj v prvi koloni druge strani. Popravek je tako res objavljen, toda ni »uvrščen«, kar ni vseeno.

Gospod dr. Brejc je na ta izvajanja zopet krepko in široko reagiral. Zlasti ugotavlja kot absurdnost po predgovorniku izraženo mnenje, po katerem bi bilo potrebno dati prvi strani napis »Političen del«, ker bi to značilo, da se smatrajo čitatelji kot nezmožni, da sami ugotovijo, da se to političen del.

Tiskovnemu senatu je predsedoval višji sodni svetnik Mladič.

Sodišče je po daljši razpravi odločilo, da je smatrati popravek kot nepravilno objavljen in se zato odgovorni urednik obsoja na ponovno objavo popravka, 200 Din globe in plačilo stroškov.

V razlogih sodbe je rečeno, da je treba popravek priobčiti tako, kot to zahteva tiskovni zakon. Sodišče je mnenja, da popravek ni bil objavljen v smislu zakona v tistem delu lista, kjer je bil objavljen članek tako, da ga vsak čitatelj, ki se za dotični del lista in snovi zanima, takoj najde. To se pa v predmetnem slučaju ni zgodilo.

Zagovornik tožnega »Slovenca« je se-

veda vložil proti tej razsodbi ničnostno pritožbo na stol sedmorice v Zagrebu. Vprašanje »dela lista«, tako namreč ni še rešeno in bo stvar zato romala na prihodnjo instanco, ki naj o tem bistveno važnem vprašanju končno veljavno odloči.

Poselski dom

Samo Ljubljana šteje danes blizu 60.000 prebivalcev, ako vzamemo, da pride na to število vsaj 8000 gospodinjstev, od teh pa najmanj 4000, katere imajo služkinjo. Tako dobimo v Ljubljani 4000 služkinj, ki jih pa ne prej več kot pa manj. To nam potrjuje dejstvo, da je imela organizacija služkinj »Zveza služkinj« že pred 7 leti preko 2000 članic. Koliko pa jih je bilo, ki niso bile članice? Ako vpoštevamo to razdobje, ne bo nikakor pretirana trditev, da je danes zaposlenih v Ljubljani nad 4000 služkinj.

Služkinje prihajajo izključno z dežele po silni razmer za zaslužkom in sicer neki del samo sezonsko, večina jih je pa, ki si vzamejo to kot poklic. Hišni posel je ravno tako poklic kakor druga opravila, ki jih s tem imenom nazivamo. Res je, kar je sicer žalostno, da se splošno danes to še ne priznava, vsaj v praksi ne. Obstaja sicer tudi trditev, da je služkinja član družine, kar je sicer idealno in bi moralo biti, a v moderni dobi in v vele mestu skoro nihjer več ni in dejansko stanje kaže čisto drugo sliko.

Če deklet pride v mesto, službe takoj ne dobi, zavetišče je premajhno in že od brezposelnih iz mesta prenapolnjeno. Ako je deklet trdno, potem se pač potika nekako, ali pri kakšnih znancih ali, kakor že bilo, dokler za vsako ceno ne vstopi v službo, pa bila, kakršna bila. Mestno življenje pa ima danes največ prilik za slaba pota in tako se izgubljajo kmečka in delavska dekleta v mestih v blatu današnje družbe.

Pred osmimi leti se je začela akcija za zgraditev »Poselskega doma« v Ljubljani; ustanovljena je bila tudi zadruga s tem namenom. Izgledalo je, da bi se tozadevni načrt lahko v najkrajšem času uresničil, ali prvo zanimanje je popustilo. Sicer odbor še obstaja in se tudi zbirajo sredstva v ta namen, vendar do uresničitve smo še daleč, kakor izgleda.

Kakšne koristi bi bil »Poselski dom«, se razvidi, ako se samo malo pogleda med dekleta, v posredovalnice in nazadnje v hišna gospodinjstva. Dekleta tavajo naokrog; koliko se tako dragocenega časa potratijo, koliko se deklet izgubi in koliko nerganja pri gospodinjstvih, češ dekleta ne znajo nič, treba jih je vsega učiti in obnašati se ne znajo ter se vlačijo okrog.

Vse to bi v veliki meri odpadlo, ako bi imeli dober poselski zavod, ki bi služil za zavetišče, združeno z azilom in stalno praktično šolo, kjer bi se dekleta učila kuhati, likati in sploh vsa gospodinjstva in hišna dela. Kakšna blagodat bi to bila za dekleta, a tudi koristi za družine, ki so navezane na služkinje, na drugi strani pa tudi, koliko bi bilo mater po deželi mirnejših, da se njih dekleta ne izgubljajo!

Radi tega je sveta dolžnost vseh poklicanih, da se zavzamejo za to vprašanje. Naravno, da bi stvar ne bila tako po ceni, ali bi se obrestovalo bolj kot marsikaj drugega.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Začetek ob 20.

Torek, 8. januarja: Zaprtlo.
Sreda, 9. januarja: ŽIVI MRTVEČ. Red C.
Četrtek, 10. januarja: KUKULI. Red B.
Petek, 11. januarja: Prirediteljski Rdečega križa.
Sobota, 12. januarja ob 15: STILMONDSKI ZUPAN. Dijaška predstava pri globoko znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Torek, 8. januarja: AIDA. Red D.
Sreda, 9. januarja: PRI TREH MLADENKAH. Premijera. Premijerski abonma.
Četrtek, 10. januarja: Zaprtlo.
Petek, 11. januarja: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Red D.

Mariborsko gledališče

Torek, 8. januarja ob 20. uri: BAJADERA. Gostovanje g. Nerata. Ab. A. Kuponi.
Sreda, 9. januarja ob 20. uri: DOVER-CALAIS. Gostovanje v Celju.
Četrtek, 10. januarja ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Ab. C. Kuponi. Zadnjič gostovanje g. Daneša.

Prireditve in društvene vesti

Simfonični koncert. Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani priredi iz izredno izbranim programom pod vodstvom skladatelja Lucijana Marije Škerjanca. Orkester nastopi v impozantnem številu 60 članov ter igra skladbe Lajovica, Borodina, Schuberta, Schregerja. Vstopnice se od srede popoldne dalje prodajajo v Matici knjigarni. Orkestralno društvo Glasbene Matice ima za simfoničen koncert skušnjo v torek, dne 8. januarja ob 20 v dvorani Glasbene Matice. Obvezna udeležba za vse sodelujoče.

Orel

Orišči na učiteljsko prično danes ob tričetrti na 2 zopet z redno telovadbo. Vršila se bo telovadba vsak torek in petek od tričetrti na 2 do tričetrti na 3 v telovadnici na učiteljski.

Odbor kamniškega okrožja opozarja vse odseke na tretji tehniški tečaj, ki bo v nedeljo dne 13. januarja ob 9 dopoldne v Domžalah. Priiti morajo brezpogojno vsi načelniki. Istega dne ob 1 popoldne se vrši okrožni svet. — Odbor.

Gospodarstvo

Naša trgovinska bilanca

V mesecu novembru 1928 je znašal naš uvoz 161.000 ton v vrednosti 706.8 milj. Din (v okt. 1928 161.000 ton za 778.9 milj. Din, nov. 1927 127.000 ton za 687.7 milj.). Napram novembru 1927 je torej uvoz po količini narasel za 26.7%, po vrednosti pa za 2.8%. Skupno je v prvih 11 mes. 1928 znašal naš uvoz 1.425.000 ton za 7286.8 milj. Din (v prvih 11 mes. 1927: 1.197.000 ton za 6648.8 milj. Din).

Naša trgovinska bilanca za prvih 11 mes. 1928 (v oklepnih 1927) izgleda sedaj takole:

uvoz . . .	1425 (1197)	7286.8 (6648.8)
izvoz . . .	4179 (3864)	5875.4 (5371.5)

Pasivnost naše zunanje trgovine za leto 1928 (prvih 11 mes.) znaša 1411.4 milj. Din (prvih 11 mes. 1927: 777.3 milj.) in se je torej napram 1927 skoro podvojila.

Za celo leto 1928 lahko računamo s skupno pasivnostjo nad poldrugo milijardo dinarjev.

Cene v letu 1928

Razmere na blagovnih tržiščih se vedno bolj normalizirajo, zato ne beležimo več tako velikih gibanj kakor v inflacijskih letih, ko je stalno menjavanje vrednosti denarja povzročalo stalne izpremembe v cenah.

Tako je bil v letu 1928. pri nas (po »Prirediteljskem pregledu«) najnižji indeks v juliju: 1511, najvišji pa januarja: 1616. To je v zvezi z agrarnim značajem države in naravno tudi indeksa: poleti najnižje cene agrarnih proizvodov, pozimi najvišje. Nasprotno gibanje opazimo v industrijskih državah: Anglija ima najvišje cene maja (maja 1928: 146.3), najnižje pa v decembru (decembra 1928: 137.5).

Splošni indeks se je gibal pri nas leta 1928. (v oklepnih 1927):

januar	1616 (1559)
februar	1613 (1553)
marec	1600 (1548)
april	1609 (1558)
maj	1620 (1557)
junij	1521 (1545)
julij	1511 (1522)
avgust	1542 (1610)
september	1529 (1586)
oktober	1545 (1566)
november	1526 (1564)
december	1523 (1578)

Povprečni indeks za 1928 je znašal 1566 točk (1927: 1558, 1926: 1527, 1925: 1804). Iz tega se vidi stabilnost v splošnem indeksu cen. Večje pa so razlike cen pri posameznih skupinah. Tako je znašal najvišji indeks za poljedelske proizvode v maju: 2360, najnižji v avgustu: 1816, torej razlika 25% in je bil lani tudi večji kakor 1927 (1929, oz. 1775). Skupina: živila in produkti je manj vrtila (minimum 1574 april, maksimum 1746 jan.), za celo leto 1928: 1655, 1927: 1602. Najmanj je razlik v skupini: sadje in proizvodi (1928: 1133, 1927: 1178). Cene stavbnemu materialu so padle: 1928: 1098, 1927: 1851 (min. 1928: 1530 dec., maks. 1764 april). Kolonialno blago izkazuje le malo izprememb: 1928: 1238, 1927: 1296. Več razlike je v industrijskih proizvodih: min. 1663 febr., maks. 1728 avg.; povprečno 1928: 1698, 1927: 1657, torej za 2 in pol odstotka več.

Slovinci v desetletju 1918-1928

Leonova družba je izdala ob priliki desetletnice obstoja naše države zbornik razprav iz naše kulturne, gospodarske ter politične zgodovine v letih 1918 do 1928 pod naslovom »Slovinci v desetletju 1918-1928«.

Zbornik vsebuje tudi več razprav gospodarstvenega značaja, ki jih moramo radi njih važnosti omenjati tudi v gospodarskem delu.

Najboljše značaja je razprava Janka Jovana z naslovom: »Glavne produktivne sile v gospodarstvu Slovenije.« Razprava navaja najvažnejše podatke o našem poljedelstvu, živinoreji, gozdarstvu, industriji, rudarstvu in tujskem prometu. To je do sedaj najpreglednejša skupna slika slovenskega gospodarstva, kajti do sedaj so bili podatki razmetani po raznih revijah in dnevnih. Želeli bi pa bilo še več statističnega materiala. (Mnogogrede omenjamo, da je sumarične podatke o bombarni industriji Slovenije prvi sestavil in objavil »Slovenec«, ne pa »Morgenblatt«, ki je te podatke vzel iz »Slovenca«. Op. ur.)

Iz zgodovine slovenskega zadrugištva je popolna slika slovenskega zadrugištva od njega početka do današnje močnejše stavbe. Avtor Anton Kralj podaja zgodovino zadrugištva z zanimivimi in važnimi statističnimi podatki tudi sedanjega stanja.

Dr. Ivan Slokar obravnava »Valutne razmere, devizno politiko in bankarstvo. Orisane so valutne razmere v Jugoslaviji po prevratu, administrativna zaščita naše valute. Avtor nadalje popisuje pot preko inflacije in deflacije do stabilizacije dinarske valute. Zelo pregledna in statistično dokumentirana je slika našega bankarstva v celoti.

Povojno davčno zakonodajo obravnava v razpravi »Povojna davčna zakonodaja in gospodarstvo v Sloveniji« Jos. Mosetiz. Izbrpno je podana vsa poprevaratna davčna zakonodaja in prehod v novo moderno davčno politiko.

Gospodarskega značaja so nadalje razprave: Naše železnice (Alojzij Pregelj); Javna dela (dr. Stefan Skubic); Pošta, brozvaj in telefon (Rozman Ivan).

Razprave v zborniku nam dajejo najpopolnejšo sliko o sedanjem stanju našega gospodarstva in njegavi razvoju v povojnih letih.

Zato je tudi gospodarskim ustanovam (bankam, delniškim družbam, ind. in trgovskim podjetjem) priporočati, da si nabavijo ta zbornik, ki stane vezan 200 Din, kar je za lepo opremo in tisk razmeroma nizka cena; knjiga jim bo dobro služila.

Preskrba Zagreba z elektriko. Ker se ne bo realiziral projekt mesta Zagreb, da zgradi elektrarno v Krškem, se sedaj vrše pogajanja za sodelovanje karlovske in zagrebske centrale, na kar je karlovska že pristala. Med obema mesti se gradijo vodi in karlovska elektrarna bo tudi znižala cene toku.

Borza

7. januarja 1929.

DENAR

Radi pravosl. božičnih praznikov Nar. banka ni intervenirala na borzi; belgrajska borza tudi ni poslovala. Danes so bili na ljubljanski borzi samo zaključki v privatnem blagu, pa je bil promet slab; največ ga je bilo še v devizah Budimpešta in London. Tečaj so ostali v glavnem neizpremenjeni, le Berlin se je uvrstil, dočim je London popustil.

Zagreb. Amsterdam 2288—2290, Berlin 1358.25 do 1356.25, Budimpešta 991—993, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 799.00—802.00, London 275.04 do

276.44, Newyork 56.70—56.90, Pariz 221.47—223.47, Praga 168.15—168.95, Trst 296.80—299.86.

Belgrad. Radi pravoslavnega božiča borza ni poslovala.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.52, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3.12, London 25.1875, Newyork 519.175, Pariz 20.2975, Praga 15.375, Trst 27.20, Sofija 3.75, Varšava 58.22, Madrid 84.55.

Dunaj. Belgrad 12.49, dinar 12.44.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 4 l.
Amsterdam	—	—	—	—
Berlin	1353.25	1356.25	1354.75	1354.—
Bruselj	—	—	—	—
Budimpešta	990.25	993.25	991.75	—
Curih	—	—	—	1095.60
Dunaj	799.60	802.60	801.10	801.10
London	275.64	276.44	276.04	276.08
Newyork	56.70	57.—	56.80	56.80
Pariz	—	—	—	222.47
Praga	168.00	—	—	168.55
Trst	296.90	298.90	297.90	297.90

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Pradediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 114 den., Ruše 200—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 443—445, kasa 444—445, termini 2. 449, 7 odst. inv. pos. 85 do 86, agrari 52—58.50. Bančni pap.: Union 56.50 do 57, Poljo 17.50—18, Hrv. 65, Kred. 98, Jugo 91 do 92, Lj. Kr. 125—127, Medjun. 57.50, Nar. 6900 do 7100, Praded. 920—925, Srpska 152, Zem. 139 do 142, Etno 160, Obrt. 38. Ind. pap.: Gutfmann 200 do 205, Slavonia 4.50—5.50, Slaveks 158—157, Danica 152, Drava 450, Sečerana 475—485, Osj. ljev. 180—195, Brod. vag. 300, Union 305, Isis 25—28, Ragusea 500—505, Trbovlje 480—482.50, Vevče 118, Nar. sum. 16, Piv. Sar. 220—250, Milin. 20.

Belgrad. Radi pravoslavnega božiča borza ni poslovala.

Žito

Položaj na žitnem trgu je negotov. Po nekkih vestih, ki pa uradno še niso potrjene stopi baje v veljavo 10 t. m. polovljena cena za prevoz pšenice, kar bi seveda znatno izpremenilo položaj. Pri nas je nekaj povpraševanja za pšenico in koruzo, vendar zaključkov ni bilo. Radi pravoslavnih praznikov kupčija popolnoma počiva.

V Ljubljani notirajo:
Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plačljivo 30 dni, dob. prompt): pšenica bačka 50 kg 2% 285—287.50, jan. 280—292.50, februar 292.50—295, marec 295—297.50, april 300—302.50, maj 302.50—305; koruza umetno sušena 310, času primerno suha 295, laplatska 315; rž 72 kg 295 do 297.50; ječmen 71 kg bč. 315—320; pšenična moka 0 g vg. bl. fko Ljubljana 425—430.

Zaključkov ni bilo. Tendenca neizpremenjena.

Novi Sad. Radi pravoslavnega praznika borza ni poslovala.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih deset vagonov drv in en vagon hrastovih plohov. Tendenca neizpremenjena.

Hmelj

V Zatecu vlada stalno znatno povpraševanje in cene so se uvrstile. Jugoslovanski tranzitni hmelj notira 450—900 Kč, vendar je v njem razmeroma malo prometa. Tranzitna skladišča so še polna hmelja, od tega pa je 90% jugoslovanskega izvora. Čvrsta tendenca žateškega prometa pa ni delovala na promet z jugoslovanskim hmeljem. Povpraševanje je bilo le, za najboljšo zeleno jugoslovansko blago, ki je doseglo 700—900 Kč neocarinjeno, dočim se je nudilo za srednje baško blago po 450 do 600 Kč.

Tudi v Nürnbergu je čvrsta tendenca, ki se izraža v naraščajočih cenah, in je pričakovati še nadaljnega dviga. Tranzitni hmelj notira neizpremenjeno.

Pridelek hmelja v naši državi je znašal 1.1928. na 9000 ha 62.000 met. stotov (1927: 9000 ha 38.000), od tega odpade na Vojvodino 38.000 met. stotov, na Slovenijo pa 25.000. Do 31. dec. 1928 je Vojvodina izvozila 540 vag. (40% v CSR, 59% v Nemčijo in 1% v Francijo in Belgijo), zaloge pa znašajo v Banatu in Bački 15.000—16.000 met. stotov, v Sremu pa 5000—6000 met. stotov.

Živila

Poljski prašiči.

Ze pred vojno je poljski agrarni izvoz igral veliko vlogo. Tako je bil na Dunaju že pred vojno največji del uvoza pršutarjev iz Galicije (1913: Galicija 235.000, Ogrska 163.000), po vojni pa se je uvoz iz Poljske še bolj povečal. Isto velja tudi za CSR. Tako je bilo 1928 v CSR uvoženih 850.000 prašičev napram 671.000 v letu 1927. Iz Poljske je bilo lani uvoženih 644.000 prašičev, iz Romunije 48.000, iz Jugoslavije in Madjarske pa skupno 150.000 glav. Tudi v CSR se agrarni krogi bojijo tega povečanega uvoza in se pripravljajo na protukrepe.

Zadnji teden so cene prašičev na Poljskem zelo nazadovale, to pa deloma radi naraščajočega pomanjkanja krmlil kakor tudi vedno večjih težko pri izvozu, iz uvozu v druge države. Narasel pa je izvoz zaklanih prašičev. Sedanje poljske cene so pa 35% nižje kakor poleti 1928.

Največja razprodaja na celem svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišča za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Crno goro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja s skladišča ali direktno

Sveta življenje in vrvenje

Ne rekord, marveč resen poizkus

Amer. vojaški zrakoplov »Question Mark« se nahaja s posadko 5 mož že od 1. t. m. neprestano v zraku. To je mogoče le na ta način, da mu druga letala od časa do časa donesajo kurivo in vodo. Na ta način dobiva tudi posadka toplo hrano. To umetno podaljšanje zračne vožnje je za dolge zračne proge največjega pomena. Če ima letalo več motorjev in se mu ni treba več obremenjati z velikimi zalogami živil in kuriva, ker mu oboje med potjo po določenem načrtu donesajo druga letala, potem se vsi rekordi nehajo in je akcijski radij odvisen zgolj še od motorja. »Question Mark« je ob startu vzel seboj samo za par ur bencina.

† Turški prosvetni minister Nedžad bej. Pokojnik je bil ena izmed vodilnih glav nove Turčije. Tik pred smrtjo je še uvedel prisilne tečaje za odraslene, na katerih se poučuje latinica.

Desetletnica Sovjetske Bele Rusije

Sovjetska Bela Rusija je 1. t. m. slovesno obhajala 10-letnico svojega obstoja. Beloruski izvršilni odbor je na slavnostni seji sklenil, da se v spomin jubileja zgradi velika električna centrala, da se v teku petih let po vseh podjetjih uvede sedemurni delavnik in da se izsuši 11.000 hektarov močvirja. V glavnem mestu Minsku postavijo spomenik Ljenu. — Dne 1. jan. so v Minsku otvorili Belorusko akademijo znanosti. Predsednik Beloruske republike Gackevič je na otvoritveni seji poročal, da je vlada imenovala 22 članov, med temi pesnika Janka Kupala in Jakoba Kolasa ter poslanca v poljskem sejmju Taraškeviča, ki je bil v procesu proti ukrajinski »Hromadi« obsojen in se nahaja na Poljskem v ječi.

Židje žele papeža v Jeruzalem

Vodja cionističnega gibanja, Kadiri Cohn, se vnema za to, da bi se Sv. stolica premestila v Jeruzalem. Pravi med drugim: Če se Rim naziva večno mesto, potem more to še z večjo pravico Jeruzalem. Zakaj ne bi postal prostovoljni vatikanski jetnik neodvisen knez v Jeruzalemu? Kljub protipapeškemu stališču oficijelne Anglije, se le-ta gotovo ne bo upirala uresničenju tega predloga, če kažejo cionisti največje zanimanje za to, da bi stala Sv. stolica na njihovi zemlji v Palestini. Sv. stolica v Jeruzalemu bi bila na vsak način mirovni činitelj neprimerno večje vrednosti nego mogočna armada in močno brodogradnja. — Židje bi torej papeštvu radi prisodili vlogo čuvarja angleškega imperija ob Sueškem kanalu.

Ameriško vojno letalo »Question Mark«, ki se nahaja s 5 možmi posadke že od 1. t. m. neprestano v zraku.

»Bog reši Poljsko« v Viljemovi uniformi

Poljski listi objavljajo naslednjo zgodbo: Najelegantnejši krojaški atelje v predvojnem Berlinu je bila tvrdka I. Rupprecht, ki je delala za plemstvo in armado, pa tudi skoraj za celokupni dvor. Samo cesarja Rupprecht še ni imel med svojimi naročniki in to je bila odprta rana njegovega častihlepija, dokler se slednjič tudi ta rana ni zaprla. Rupprecht je sedaj delal tudi za Viljema, toda pod pogojem, da to javnosti ostane tajno. Med najboljšimi Rupprechtovimi delavci je bil Poljak Anton Leszczyński, ki se mu je kljub vsej tajnosti začelo nekaj dozdevati. Ko mu je nekega dne Rupprecht izročil izdelavo uniforme, pri kateri je moral biti levi rokav krajši nego desni, je Leszczyński vedel, da dela za Viljema II. Z največjim zadoščenjem je izvršil svoje delo, toda na trdo platno podloge je zapisal s kredo: Jeszcze Polska ni zginela (Ni še Poljska izgubljena). V naslednjih dveh letih do svetovne vojne je Leszczyński napravil za Viljema še nadaljnih osem oblek, ki je na podlogi vsaka dobila svoj tajni znak: »Bože zbavaj Polsko!« (Bog reši Poljsko). Danes je Leszczyński sloveč krojaški mojster v poljskem Poznaniu.

Mačke v zajčji omaki

V vojni in v časih po njej se je dobilo v gostilnah in trgovinah marsikaj za pod zob, kar v normalnih časih gotovo ne spada v človeško hrano. Seveda so se taka skrivnostna živila in jedila podajala v fazoni, ki je resnico usmiljeno prikrivala. Kaj je bilo v raznih klobasah, vedi sam Bog. Toda tudi pečenka po restavracijah ni bila vselej tista, za kar se je označevala. To potrjuje naslednje poročilo v italijanskih listih: Beneška policija je pre-

Učinki zadnjega potresa in morske poplave na Japonskem. Najprej je minulega decembra začel delovati ognjenik Asosan na otoku Kiušu, nato je prišel potres, ki je razgibal tudi morje, tako da je valovje preplavilo obalo. Središče potresa je bila Niigata.

jela od mnogoštevilnih žalujočih posestnikov mačk ovažbe proti krznarski tvrdki Aldo Cappella in Otalo Brombara, češ da na skrivnem lovita in davita mačke. Policija je izvršila hišno preiskavo in dejansko našla v skritem skladišču nad 50.000 prepariranih mačjih kož. Brombarova hči je na zaslišanju izjavila, da je njen oče vsak dan iz Benetk in drugih krajev dobival mnogo mačjih kož. Povsod je imela tvrdka svoje ljudi, ki so lovili in pobijali mačke; kože so pošiljali tvrdki, iz kože dejane mačke — brez glave seveda — pa so prodajali po gostilnah in restavracijah kot kunce. Sedaj se od vseh strani oglašajo lastniki izginolih mačkov in mačk in zahtevajo, da se mačja uničevalca strogo kaznujeta. Tisti pa, ki so v tem času jedli v Benetkah in sosednjih mestih po restavracijah zajčke — se na to gotovo ne bodo radi spominjali.

Da bi se videl na znamkah...

Rajah (knez) v Kalantanu na poluotoku Malakka, eni izmed malajskih zaščitnih držav Velike Britanije, je svoj čas prejel pismo nekega sosednjega kneza in opazil, da nosi znamka rajahovo podobo. To ga je silno razkačilo, kajti angleška vlada njemu samemu te časti, da bi se izdale znamke z njegovo podobo, še vedno ni dovolila. Užaljen se je obrnil na angleškega kronskega agenta in se bridko pritožil nad zapostavljanjem. Tu so mu obljubili, da se izdajo znamke z njegovo sliko, čim poidejo dosedanje zaloge. Nestrpni knez ni hotel čakati ter je sam nemudoma pokupil vse zaloge znamk. Zbiralci znamk dobe tedaj sedaj v svoje zbirke nove kalantanske znamke s sliko častihlepnega kneza.

»Pomisli, kakšno smolo imam! Bil sem pri zdravniku, pa mi je povedal, da imam trakuljo. Strašno!« — »Eh, zaradi tega pač ni treba obupavati!« — »Kako da ne? V teh časih! Si noči sem šel npr. večerjat in si naročil za drag denar piščanca — pa ga je požrla trakulja!«

Rubensova slika »Davidov boj z medvedom«, ki je bila pred sto leti brez sledi izgubljena, se naj se je pa nenadoma pojavila v berlinski trgovini z umetninami. Rubens (1577—1640) je sliko naslikal l. 1612. za španskega kralja.

V dveh treh vrstah

Hripa v Evropi. Po zadnjih poročilih hripa v Evropi nikjer ni zavzela večjega obsega. Vsekakor so ljudje pred njo povsod na straži in se strogo izvršujejo zdravstveni predpisi. Tudi v Berlinu epidemija že pojenjuje.

Mednarodna šahovska tekma se bo vršila v okviru gospodarske razstave v Olomucu leta 1930. Povabljeni so najznamenitejši svetovni mojstri.

Gostovanje ruske drame v Srednji Evropi se za tekoče leto pripravlja v moskovskem Velikem dramskem gledališču.

Mednarodni glasbeni festival se bo vršil leta 1930. v Moskvi.

kneza sv. Vavilava. Obenem izda pošta 50 vrst dopisnic s slikami iz češke zgodovine in umetnosti.

Ruska igralska družina Samojlovič slavi 125 letnico, odkar se v njej podeduje igralski poklic od očeta na sina ali hčer. Družina je dala ruskemu gledališču mnogo znamenitih umetnikov. Jubilej je proslavila vsa ruska javnost.

»Pomisli, skoraj bi bil v loteriji zadel avtomobil!«

»Česa ne poveš? Jaz bi bil pa skoraj zadel aparat za britje — pa seveda si ti imel vedno večjo srečo v življenju nego jaz.«

Monopole bo odpravila v najkrajšem času Turčija. Izpad na dohodkih nadomeste z višjo carino.

Nov denar začno kovati v Bolgariji; novi po 20, 50 in 100 levov bodo vsebovali najmanj 68% srebra oziroma zlata. Tudi nov drobiž po 10 in 20 stotink izdajo.

Predsednika antroposofske družbe v Nemčiji dr. Ungerja je v Nürnbergu v predavalni dvorani ustrelil bivši njegov pristaš mehanik Viljem Krieger, ki so mu antroposofski nauki očitno zmešali um.

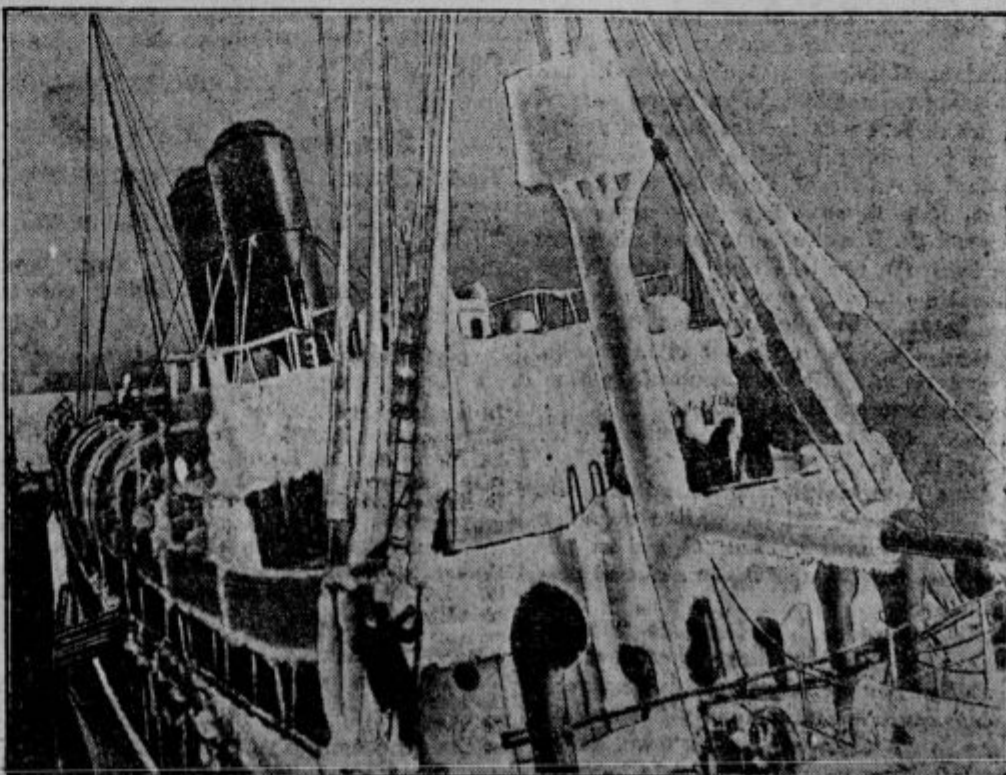
Novo poštno znamke izda Češkoslovaška republika o priliki stoletnice prvega češkega

Med prijateljicami. Dama: »Moj snubec mi je všeč, le premajhne oči ima.« — Druga: O, le vzemi ga, potem bo že debelo gledal.

Previdno. Krojač: »Mora li res vse do nedelje izgotovljeno biti?« — Študent: »Da imam le suknjo. Hlače, telovnik, račun... za to se ne mudim.«

Neprijetno vprašanje. »Mi se bojimo le Boga in nikogar drugega.« — »E brate, zakaj se pa vselej sezuješ, kadar prideš prepozno domov?«

V gostilni. Gost: »Nakatar, čaj!« — Nakatar: »Z rumom?« — Gost: »Da, pa brez čaja.«

Parnik »Prinz Georg«, ki je po dolgi, viharini vožnji došel v New York. Ves krov z vrvmi in jamborom pokriva led.

Za duha in srce

Koliko in kaj Nemci največ čitajo

Dandanašnji je razširjeno mnenje, da občinstvo čita veliko manj knjig, nego pred vojno. Treba bi bilo natančnih statistik, da bi se preverilo, ali je to tudi res. Vsaj, kar se tiče Nemčije, se tam najbrže po vojni ne čita nič manj kakor pred vojno. Poglejmo n. pr. koliko imajo tam knjige naklade in koliko se jih razpeče. Iz tozadevne statistike bomo tudi razvideli, katere knjige Nemci najraje čitajo.

Od predvojnih knjig je dosegla največji nalog Bonseleova »Cebela Majas«, namreč 670.000, Frensenov »Jörn Uhl« 313.000, Richarda Vossa »Dva Slovaka« 600.000, Sudermannova »Frau Sorge« 295.000, Ganghoferjev »Schloss Hubertus« 216.000 itd. Razen teh v resnici dobrih knjig se pa razpečajo v velikem številu tudi manj vredne, n. pr. knjige znane pisateljice Courthsa-Mahler, ali pa knjige, kakor n. pr. »Das Tagebuch einer Verlorenen«, ki je dosegla v kratkem nalog 552.000.

Od knjig, ki so izšle po vojni, imamo po vrsti sledeče naloge: Oswald Spengler »Zaton zapadac«, 1.800.000; grozotne knjige Gustava Meyrinka »Der Golem« in druge njegove, 150.000; Romain Rollanda »Jean Christophe«, 74.000; Paul Kellerjevi romani, »Sin Hagare« 200.000; Ossendovskega pustolovski roman »Zivali, ljudje in bogovi«, 100.000; življenjepis Emilie Ludwiga, n. pr. »Napoleone«, 200.000; Lion Feuchtwanger »Die hässliche Herzogin«, 140.000; moderni severni pisatelji imajo n. pr. Selma Lagerlöf nad 400.000, Knud Hamsunovi romani 80.000 do 160.000, trilogija Undsetove »Kristin Lawranstochter« 242.000. Galsworthyjeva »Pesem laboda« se je prodala v 50.000 izvodih; zelo so čitana nadalje Thomas Mann »Der Zauberberg« in Henrik Mann trilogija »Das Kaiserreich« okoli 150.000. Od knjig, ki so izšle v zadnjih letih se največ kupuje Alfreda Neumann »Der Tausel«, potem vojaški roman iz vojne od Arnolda Zweiga »Sergeant Grise« in Jakob Wassermann »Der Fall Mauritius«, ki slika skrajno propalost veleemestne družine in ni priporočljiv (20.000 izvodov). Zelo čitajo Nemci tudi knjige Angležev Edgarja Wallace, kojega nemški založnik je od njega založil že 900 tisoč zvezkov. Kar pa se tiče Karla Maya, je število prodanih njegovih zvezkov od l. 1918. do danes naraslo na nič manj kot na 5.000.000!

Najbrže bo torej še danes veljalo, da nemški narod primeroma največ zalaga in čita.

Mariborsko gledališče

Menda smo že vajeni, da se na kraju vsake sezone razkrinkajo kulise in razgalijo težke razmere v našem gledališču. Tistih, ki kričijo, je mnogo; takih, ki bi pomagali, malo, zelo zelo malo. Za jesenskim alarmom je vse zopet tiho. Upravi treba priznati, da nam je rešila za letošnje gledališče v najbolj kritičnih razmerah s pogumnim rizikom in z veliko kulturno zavestjo. Prav za prav se ravno v tej zakulisni tišini prede usoda gledališča; odločilo jo bo občinstvo samo — pa nikar neš festum z razpiranjem in modrovanjem, temveč le, dokler ga sploh še imamo.

Sicer se nekateri tolažijo s tem, da bi gostovalo pač ljubljansko, ki dobiva itak neokrnjeno subvencijo kot centralno slovensko gledališče. Toda izkušnje so nas tudi v tem že izučile. Prvič: saj smo že videli ljubljanske goste pa — zamera sem ali tja! — rekli sme si, da naši domači niso nič slabši. Drugič: kdo pa bi garantiral za ljubljanska gostovanja tak incasso kot ga zahtevajo? Tretjič: če bi nam Ljubljana tudi pustila kot filijalki kak ansamblček, gotovo ne bi bil prvovrsten; tak gotovo ne, kot sedanj.

Ce nam onemore lastno gledališče, pa bi prišla druga, še hujša nevarnost, ki visi vsa zadnja leta v zraku: dobili bi nemško gledališče — v kakršni koli obliki.

Reči treba, da dela gledališče v tej sezoni z neverjetno marljivostjo. Ansambli šteje menda 16 članov pa daje redne predstave doma in še redno gostuje v Celju in Ptuj. Ze ta žilava vztrajnost sama daje pravico na priznanje.

Sicer pa je bil v Mariboru vedno vnovič centrum cense: občinstvo niti razume, niti cení gledališče. Z neko hohštatersko domišljavostjo zmaže nad domačim odrom, kakor da je abominano na same hofteatre.

»Slovenec« je že lani pisal, da bi bilo obojestransko koristno, če se bi gledališče približalo našim društvom. Socialistična »Svoboda« je n. pr. letos kupila enkratno predstavo »Hlapcev«, pa bi gotovo tudi Prosvetna zveza itd. lahko dosegla primerne komade in jih na isti način odkupila. — Z drugo besedo: bilo bi treba zares odločiti usodo našega gledališča in ne kakor Pilat: prati si roke z odlično brezbriznostjo. X. Y.

Bogoslovni vestnik. Izdaja Bogoslovna akademija. Leto IX. Zvezek 1, 1929, ima sledečo vsebino: Grivec, »Rerum orientaliarum«. — Bren, Boj za porciunkulski odpustek v ljubljanski škofiji. — Rožman, Novo vprašanje o izrednem delavcu višjih redov. — Praktični del. — Slovestvo. — Razno.

Die Katastrophe. Die Zerstörung Österreich-Ungarns und das Werden der Nachfolgestaaten. 528 strani 96 slikami, 15 M. Amalthea-Verlag. — Vojni historik in ravnatelj avstrijskega vojnega arhiva Edmund von Glaise-Horstenaus je napisal obsežno delo, ki je prvo te vrste. Zakaj dozdaj smo o razsulu avstro-ogrsko monarhije imeli le razne spomine ter površne slike, to je pa pramatično pisana zgodovina razpada velikega starega cesarstva. Od virov, ki se raztezajo na veliko materijo, jih je porabil skoro 200, pač imponujoče število! Od jugoslovanskih piscev je porabil Djordjeviča (Srbija in Jugoslaveni za vreme rata, 1922), Lazareviča (Jugoslovanski dokumenti, 1919), Pototnjaka (Iz emigracije, 1919), Šišiča (Dokumenti o postanku kraljevine SHS 1914—1919) in Tomiča Jugoslavija v emigraciji, 1921; nadalje Paulova, Wendla, mnogo čeških, poljskih in italijanskih virov in tudi nekaj ruskih. Pomembnih političnih oseb omenja nič manj kot 500, od slovenskih Jegliča, Korosca, Kreka, Šušteršiča, Tavčarja, Žerjavi in Zolgerja. V dobrih portretih se vrste mimo nas vse pomembne osebnosti bivše monarhije, pa tudi dosti predstavitev na njenih razvalinah nastalih držav. Delo je pisano s stališča moža, ki je ves vzkorenjen v preteklost avstrijske domovine, vendar pa skuša biti do skrajne meje objektivni, kolikor je v tej stvari k dogodkom danes sploh še mogoče. Sicer pa je sodbaz z ust na nasprotnem stališču stoječega večkrat bolj resnična ko lastna. Na vsak način je pisatelj zbral in zvezal naravnost ogromen material.

Boljševiki in cerkvena glasba. Ruski državni pevski zbor, ki je pred vojno figniral kot dvorna kapela, je po revoluciji doživel več izprememb, vendar pa je ostal pod vodstvom dolgoletnega ravnatelja prof. Klimova edino središče cerkvene pevske umetnosti. Saj so razpusitli sovjetje vse državne cerkvene pevske šole. Državni zbor dobiva samo kakih 40 tisoč rubljev letne podpore in je primoran prirejati javne koncerte, da krije svoje izdatke. Začetkom tega leta je imel izredno uspešno gostovanje v inozemstvu ter obiskal Nemčijo, Italijo in Švico. Zbor je ohranil skoro vse predvojne pevece, moral pa je v nasprotju z dosedanjim cerkvenopevsko tradicijo sprejeti tudi ženske glasove. Šteje zdaj do 160 članov. Zadnjih ob 35letnici smrti komponista Čajkovskega je nastopil z njegovo mašo (seveda v pevski dvorani, ker se že dolgo ne udeležuje cerkvene službe). Koncert je imel uspeh in moskovska Asociacija sodobne glasbe je povabila zbor na gostovanje. Izvajati bi moral tri koncerte z deli znanega cerkvenega komponista Kastalskega: Credo, Večnaja pamjati i. dr. Toda vlada je prepovedala ta program, »ker ne sme državna ustanova podpirati pravoslavne glasbe«. Isto obvestilo je prejela tudi moskovska Asociacija, ki prejema podporo od prosvetnega komisarijata. Napolsed je dovolila vlada »manj nevarne spored iz del Händla, Bacha in Mendelsona, ter je imela največji uspeh mogočna Bachova maša H-moll. Tako slabe

časorej ima znana ruska cerkvena glasba v domovini! — postala je politično sumljiva in javno nevarna!

Filosofija skupnega dela. Pred 15 leti v Moskvi je preminul znaní verski filozof, osebni prijatelj Leva Tolstega in Vladimirja Solovjeva, knjižničar Rumjancevskega muzeja Nikolaj Fedorov. Nadeali so mu prilike »sveti bibliotekar«, ker je razdelil vse svoje skromne dohodke med potrebne dijake. Imel je veliko pristavev in čestilcev, a v svoji skromnosti načelno ni hotel objaviti in za denar prodajati svojih misli. To so storili šele po njegovi smrti njegovi učenci in razposlali vsem javnim knjižnicam prvi zvezek »Filosofije obščnega dela«-popolnoma brezplačno, za drugi pa (l. 1903.) so računali samo tiskovne stroške. Ob 15 letnici smrti se radi spominjamo tega redko gorečega kristijana, ki je človeštvo zval na skupno udejstvovanje za splošni blagor. »Filosofija obščnega dela«, Fedorovo življenjsko delo, razpravlja o razmerju človeka do narave, hoče ugotoviti vrednost in smisel našega življenja. Suženjska odvisnost od elementarnih moči je vzrok vseh duševnih in telesnih nepravil. Narava pa ostane napram človeku neusmiljeno slepa, dokler ne bo dejansko hotel upravljati njene moči v višje naravne svrhe. Boljše, dovršeno znanje mora izpremeniti, kakor pravi Fedorov, »vse, kar je, v to, kar more biti«. Iz sovražnika mora življenje postati prijatelj človeštva. Vsi narodi se naj zedinijo v boj zoper skupnega nasprotnika, ki povzroča lakoto, bolezní, nesreče. Resno naj postane idealno, in človeštvo naj namesto medsebojnega oboroževanja in uničevanja izpremeni smrtonosne naravne moči v živonsne. Mednarodna delavna armada more uresničiti ideale, ki jih narekujejo naravne organske zahteve, in vsvariti novo versko, umetniško in znanstveno bolj bogato življenje. V času sedanjega medsebojnega sovražstva je potreben spomin na tega apostola svetovnega bratstva bolj kakor kdajkoli. Vsak krščanski inteligent pa bi se moral seznaniti z njegovim delom, ki vsebuje enega najglobljih filozofskih sistemov našega časa.

Sport

S. K. Mirja — Iahkoatletika sekcija. Redni treningi v telovadnici se zopet vrše vsak torek in četrtek ob običajni uri, na kar opozarjamo vse atlete. Danes se vrši pred treningom kratek, a izredno važen sestanek, zakar je udeležba za vse atlete obvezna.

SK Tržič priredi v nedeljo, dne 13. t. m. v neposredni bližini mesta Tržič »Klubske propagandno smuško tekmo«. Proga ca. 15 km. Start točno ob 3 popoldne na travniku g. inž. Polaka, cilj istotam. Prijave s prijavnino 10 Din sprejema Seljak Anton, Tržič 106. Sprejemanje prijav se zaključuje v soboto, dne 12. t. m. ob 6 zvečer. Zrebanje startnih števil se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. ob 2 v kavarni Javornik. Pri zrebanju morajo biti navzoči vsi tekmovalci in funkcionarji.

AMSTERDAMSKI BLAGOSLOV.

Amsterdamske olimpijske igre so prinesle že itak bogati Holandski veliko novih finančnih virov. Poleg tega so pa dale tudi pobudo za velik nov razmah sporta. V zadnjih lanskih mesecih je bilo stavljenih veliko predlogov in so bili napravljeni številni sklepi glede pospeševanja in izgraditve telesne vzgoje. Bogati blagoslov olimpijskih iger je ožančen zlasti z nastajanjem igrišč in plavalnih naprav, s podpiranjem sportnih podjetij in s temeljitim zboljšanjem sportnega pouka v praktičnem in teoretičnem oziru, tudi v šolah. V finančnem oziru omenimo poleg splošnega dobička tudi lepi stadion; od bank in plovbnih podjetij jamčeni pol-druhi milijon holandskih golarjev, ki jih je stala njegova zgradba, je na polovico že odplačana. Velik napredek izkazuje zlasti plavalni sport; uspehi Braunove in Baronove so vzgojili celo vrsto nadarjenih plavalč, ki bodo kmalu prav tako dobre kot sta ti dve prvakinji.

Pomnoženo zanimanje za sport v Holandiji se javi tudi v tem, da so priglasiili Holanci že sedaj svojo udeležbo za olimpijske igre l. 1932. v Los Angeles. In tudi prav pridno so se že začeli pripravljati. Prej o holandskem sportu ni bilo dosti slišati, sedaj je zanimanje za sport v Holandiji postalo narodova last.

BRITANSKE OLIMPIJSKE IGRE

Po vzorcu nemških bojnih iger namerava prirediti angleški sport leta 1930. velebritanske sportne igre v velepotezni obliki. Prireditve se bo vr-

Lepo stanovanje

moderno opremljeno, sobe 40, 26 in 35 m², vse moderne pritlikline, SE ODDA V NAJEM s februarjem 1929 v novi hiši, Beethovnova ulica 2. Ravno tam v pritlikli tri velike sobe za pisarno ali ordinacijo. — Pojasnila v pisarni inž. MILANA ŠUKLJE, Beethovnova ulica 2.

šila v Hamiltonu v Kanadi in bo zbrala vse sportnike, ki v angleškem svetu kaj pomenijo. Poročila iz Kanade pravijo, da je kanadska atletska zveza že pričela s pripravi. Mesto Hamilton hoče napraviti te igre za največjo in najpomembnejšo kanadsko prireditve. Napravili bodo nov stadion in novo plavalnico, pripravili bodo vse potrebno za vsake tekmeljke itd. Vse stroške bo plačalo mesto Hamilton. Prireditveni program bo zelo bogat in bo obsegal poleg lahke atletike tudi boksanje, rokoborbo, plavanje in veslanje. Od britanskih olimpijskih iger si obetajo velik propagandističen uspeh in izreden razmah kanadskega sporta.

Ze lani so se po zaključenih amsterdamskih igrh zbrali predstavniki velebritanskega sporta v Londonu in so tekmovali med seboj. Uspehi so bili deloma nad amsterdamskimi in smo jih v »Slovenec« registrirali. Kanado smo do Amsterdama poznali le kot deželo najboljših igravcev hokeya na ledu, z rezultati 20 in 80 do 0. Naenkrat smo pa slišali imena Williams, Catherwood itd. »Hinter den Bergen wohnen auch Leute.«

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 8. jan.: 12.30 Reproducirana glasba in borzna poročila; 13.30 Stanje vode in časovna napoved; 17 Radio-orkester; 18.30 O morju, predava ravnatelj Bohm; 19 Nemščina, poučuje ga. dr. Piskernik; 19.30 Kemija vsakdanjega življenja, prof. Pengov; 20 »Romeo in Julija«, izvajajo člani Narodnega gledališča, Radio-orkester; 22 Poročila.

Sreda, 9. jan.: 12.30 Reproducirana glasba in borzna poročila; 13.30 Stanje vode in časovna napoved; 17 Radio-orkester; 18.30 Pravljice, pripoveduje Radio-tekta; 19 Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec; 19.30 Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava vseučil. prof. dr. Bradač; 20 Slovenska moderna pesem, poje ga. Thierry-Kavčnikova, Radio-orkester. 22 Poročila.

Drugi programi:

Torek, 8. januarja.

Zagreb: Pravoslavna služba božja. — 17.30 Dubrovniška božična igra iz 16. stoletja. — 20.30 Prenos iz Varšave. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 18.20 Božične pravljice. — 17.30 Angleščina. — 19 Predavanje o razsulu Avstrije. — 20.30 Prenos iz Varšave. — Stuttgart: 15.45 Za dame. — 20 Koncert Umberta Urbano. — Toulouse: 18.45 Koncert. — 21.30 Nemški ples. — 22.30 Orkester. — 23 Portugalsko petje. — Bern: 16 Orkester. — 19 Pravniško predavanje. — 20.30 Koncert solistov. — 22 Orkester. — Katowice: 19.15 Program za deco. — 17 iz poljske zgodovine. — 20.30 Prenos iz Varšave. — Berlin: 15 O sadjarstvu. — 16.30 Lahka glasba. — 20.30 Prenos iz Varšave. — Dunaj: 11 Kvartet Silving. — 16 Popoldanski koncert. — 20.30 Varšava. Nato orkester. — Budapest: 15.30 Program za deco. — 17.15 Lahka glasba. — 20 Mešan večer. — 22.20 Ciganska godba. — Varšava: 12.10 Reproducirana glasba. — 17 Sportni pregledi. — 17.55 Popoldanski koncert. — 20.30 Srednjeevropski program: Uverture in plesna glasba poljske ljudske pesmi.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 26. januarja 1929 ob 11

nabavo in izvedbo izolacije parnih vodov in armature

Ponudbo je kolkovati s 5 Din. Pogoji in specifikacija cevi so na vpogled pri podpisani vsak delavnik med uradnimi urami. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 78/II.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

V naglici smo zapustili sotesko, globoko razburjeni ob misli na nove težkoče in njih vpliv na naše načrte. Tudi poprej smo bili v dokaj težavnem položaju, če pa bi povečalo naravne zapreke še odločilno človeško nasprotstvo, je res postajala naša usoda obupna. In vendar, ko smo pogledali bujno zelenje v višini samo kakih neznatnih par sto čevljev nad nami, ni bilo med nami nobenega, ki bi se hotel povrniti v London, ne da bi natančno preiskal skrivnostni kraj.

Pomenili smo se o nadaljnjem in sklenili, da bo najboljšje nadaljevati pot ob vznožju planote naokrog, v upanju, da še najdemo katerokoli drugo stezo na vrh. Stena, ki je postala dokaj nižja, je že zavila polagoma od zapada proti severu, in če je bil ta lok odrezek kroga, ni mogla biti tudi vsa krožnica posebno velika. V najgorjem slučaju bi dosegli tekom nekih dveh dni svoje prvotno izhodišče.

Prehodili smo ta dan v celem kakih dvaindvajset milj, ne da bi nam kje posijalo upanje. Barometer je kazal, kakor se spominjam, da smo se neprestano dvigali, odkar smo zapustili naša čolna, ter se nahajali v višini nič manj kakor tri tisoč čevljev nad morskó gladino. V zvezi s tem se je znatno izpremenilo podnebje pa tudi rastlinstvo. Umaknili smo se vsemu strašnemu mrčesu, ki pomeni pravi bič za tropske dežele. Spremljale so nas samo redke palme in številnejša praprotna drevesa, dočim so ostali vsi za pragozd ob Amazonki značilni orjaki daleč zadaj. Veselilo me je, ko sem našel v tem mrkem skalovju slak, mučenice in begonije, ki so me spominjale na domovino. Videl sem med drugim rdečo begonijo natančno iste barve kakor ona, ki raste v loncu na oknu neke vile v Streatham-u. Dosti je, zašel sem v osebne spomine.

To noč — govorim še vedno o prvem dnevu našega tavanja okoli planote — nas je pričakoval velik dogodek, kateri je razpršil za vedno vse naše dvome o čudežih, ki so bili tako blizu nas.

Prepričali se boste pri čitanju, nemara šele prvič ob tej priliki, dragi Mr. McArdle, da me ni poslal naš dnevnik zaman na pot, in da lahko objavimo krasno poročilo za naše čitatelje, čim nam podeli za to profesor svoje dovoljenje. Vsekakor pa jaz ne bi rad priobčil svojih člankov, preden se mi ne posreči prineesti na Angleško zadostnih tozadevnih dokazov, ker bi mi sicer svet za vselej nadel prilimek časnikarskega Münchhausna. Ne dvomim, da ste tudi vi istega mnenja, pa ne boste hoteli radi naših pustolovščin tvegati »Dnevnikovega« ugleda vse, dokler ne bomo v stanu, zavrniti zbor kritikov in nezaupnežev, ki ga bodo nedvomno priklicali slični članki. Naj torej za zdaj počiva do primernejšega časa v urednikovem predalu poročilo o čudežnem dogodku, ki bi tako zaslužilo naslov z debelimi črkami v našem starem dnevniku.

Saj se je vse to odigralo naglo kakor blisk in ni zapustilo nobenega sledu razen v našem spominu.

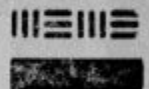
Zgodilo se je tedaj sledeče. Lord John je ustrelil ajoutija, malo, prašiču slično žival, polovico od nje smo dali Indijancem, drugo polovico pa smo jeli peči na našem ognju. Čim se je stemnilo, je postal zrak dokaj mrzel, pa smo se vsi stiskali okoli grmade. Meseca ni bilo, sijalo pa je nekoliko zvezd tako, da smo lahko videli kos planjave okoli sebe. Nenadno je švignila iz nočne teme neka stvar, ki je brnela kakor letalo. Za trenutek so pokrila kakor streha vso našo družbo opnasta krila, pa nenadoma sem bežno zagledal kačji dolgi vrat, divje, rdeče, požrešno oko in veliki, odprti kljun, ki je bil na moje začudenje posajen z drobnimi, svetlikajočimi se zobmi. Prihodnji trenutek je privid izginil, pa z njim vred tudi naša večerja. Orjaška, dvajset čevljev široka senca je švignila v zrak; velikanska krila so nam za trenutek zastrla zvezde, in nato se je skriló strašilo za robom planote visoko nad nami. Sedeli smo v molku in ostrmeli okoli ognja, kakor Vergilovi junaki, ki so nad njimi letale Harpije. Summerlee je prvi izpregovoril:

»Profesor Challenger«, je rekel svečano, z glasom drhtečim od razburjenja, »oprostiti se moram pred vami. Globoko sem kriv, sir, in vas prosim, da se ne spominjate na preteklost!«

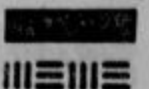
To je bilo iskreno povedano, in oba sta si prvič stisnila roko. Toliko smo torej pridobili ob nedvomnem prikazu našega prvega pterodaktila. Ni bila zastoj ukradena naša večerja, če sta se sprijaznila dva taka človeka.

Kar se tiče predzgodovinskega živalstva vrh planote, vsekakor ne more biti posebno številno, zakaj tekom nadaljnjih treh dni nismo opazili niti najmanjšega sledu o njem. V tem času smo prepotovali jako razorano in neprijazno pokrajino, kjer se vrstijo — severno in vzhodno od sten — kamenita puščava z obupnimi močvirji, kjer vse mrgoli divjih rac. Planota je od te strani res nedostopna in bi se morali kar povrniti, če ne bi našli tik ob vznožju stene prav ozke skalnate police. Večkrat smo se do pasu pogrezali v brzozi in blatu, bogve, kako starega napolitropskega barja. Najhujše pa je bilo to, da se je izkazalo to močvirje kot priljubljeno vališče jaracac, najbolj strupenih in najbolj napadalnih južnoamerikanskih kač. Vedno in vedno se je nam bližala ta zoprna golazen, ki je skakala in se zvijala v gnili vodi, in smo se je ubranili samo s tem, da nismo spustili iz rok s šibrami nabitih pušk. Spomin na likaju slično vdrtno, pokrito s svetlozelenim bohotnim mahovjem sredi tega močvirja me bo še nedvomno včasih kakor težka mora tlačil po noči. Na tem kraju je menda imela nesnaga pravo gnezdo in je mrgolel rob jame kač, ki so vse planile proti nam: za jaracaco je namreč značilno, da napada vedno človeka, čim ga zagleda. Preveč jih je bilo, da bi po njih lahko streljali, morali smo se torej rešiti z begom in drveli smo, dokler pač nismo onemogli. Nikoli ne pozabim, kako smo se ožirali pa videli, da se dvigajo sredi trsja glave in se zvijajo dolgi vratovi naših groznih zasledovalcev. Na zemljevidu, ki ga sproti rišemo, smo označili ta kraj »Jaracacino močvirje«.

* Harpije so bile pri starih Grkih pošastne roparske ptice z železnimi kremplji in človeškim obrazom.

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani«: 24. zvezek: A. Maribor, HANKA, Ljubljanski povelj. Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Hladar, H. CESARJA MONIZIUME. Din 22. vez. Din 42. — 26. zvezek: Lorenz, S. STOLŽEK IN NIEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregelj, OTMOCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Hladar, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor zamolimo! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Kurjač
išče službe. Naslov pove uprava tega lista pod 234.

Izurjena pletilja
gre kot pomočnica na dom ali vzame tudi delo domov. Ponudbe na upravo pod »Pletilja«.

Mesto točilca
išče mladenič, krepak, pošten, mirnega značaja, vojaščine prost, zmožen kavcije, sposoben za hišnega slugo ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestene«.

Službo išče vdova
srednjih let, zmožna vseh gospodinskih del, kot gospodinja ali kuharica, kjer bi lahko imela pri sebi desetletno hčerko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 218.

Primorec
samec, 33 let, išče službe oskrbnika posestva, veleposvetstva. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Primorec«.

Trgovski pomočnik
želi službe kot praktikant v špeceriji ali železnini za par mesecev, potem pa stalna služba. Nastop takoj. Naslov v upravi lista pod št. 191.

Dekle
ki je vajena kuhanja in šivanja, išče mesta pri kakšni krščanski družini. Naslov v upravi pod »Poštena« št. 211.

Vajenka
išče mesto v brivskem in frizerskem salonu. Oskrbo in stanovanje najraje v hiši. Ponudbe na naslov: T. Pöschl, Mezica.

Službo dobe

Za upravitelja dvora
(Haushofmeister) se išče prvovrstna moč, ki razume voditi vse posle, ki so spojeni z racionalnim vodstvom velikega hišnega gospodarstva. Ponudbe z označbo plače naj se pošiljajo pod št. 8 na upravo »Slovenca«.

Organist
in posojilniški tajnik, ki je dovršil orglarsko šolo in več tečajev Zadrugne zveze z izvršnim uspehom, išče službe v mestu ali večjem kraju na deželi. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 162.

Iščem za Ljubljano
zobotehniško praktikan-tinjo, iz poštene rodbine in z dobrim spričevalom srednje šole (gimnazija ali meščanska, licej). Ponudbe pod šifro »Močna in zdrava« 227.

Učenca
za trgovino z meš. blagom, ki ima veselje do trgovine, je pošten ter krepak, sprejme takoj Stanko Lenarčič, trg. z meš. blagom v Novivasi pri Rakeku.

Stanovanja

Družina
(3 odrasli) išče 2-3 sobno stanovanje s pritliklinami za takoj ali za pozneje v centru mesta ali v bližini. Ponudbe na upravo lista št. 10.

Gospoda ali gospodično
vzamem poceni na stanovanje. Gerbičeva ul., I. hiša, 1 stan.

Opremljena soba
elektrika, poseben vhod, se takoj odda. Naslov v upravi pod št. 238.

Stanovanje
2-4 sobe, po možnosti z uporabo kopalnice in vrta, se išče za 1. maj. Ponudbe pod »Trgovce« na upravo »Slovenca«.

Stanovanje
ena soba s kuhinjo in pritliklinami takoj v Vodmatu na razpolago za rodbino brez otrok. Cena nizka. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 210.

Mebilirano sobo
oddam. Primerna za uradnico. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 219.

Vnajem

Tovarniški prostori
srednje veliki, v Ljubljani, lahko tudi dvoriščna zgradba, se išče v najem. Ponudbe z navedbo cene in opisom upravi »Slovenca« pod »Tovarniški prostori« št. 139.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. — Mestna pilarna.

Mesnica
v Ljubljani, dobro vpeljana, z vsem inventarjem, se radi odpotovanja odda. Dopisi na »Slovenca« pod »Mesar 137«.

Pubasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistilna perja, Zagreb. Hlica 82.

Prodaj ali zamenjam
za vrtilni tok dinamomotor 1/4 PS, 220 volt, istosmerni tok. — Andrej Malgaj, Trbovlje II.

Osebnostne sanke
nove kupljene, elegantne, se dvakrat rabljene, za šest oseb, primerne za družino, se poceni prodajo. Natančna pojasnila pri kolarju g. Mangelcu, Kočevje, Podgorska ulica.

Zasluzek

Resnim interesentom
se nudi mesečni zaslužek do 10.000 Din. Nobena laž ali temu podobno. Rešen zaslužek. Samo do konca februarja sprejema ponudbe podružnica »Slov.« Maribor pod »Eksistenca«. (Priložiti 10 Din za stroške.)

Trgovec
kateri ima svojo trgovino na prometnem prostoru v Mariboru in ki potuje za svoj predmet, išče še kakšno prvovrstno zastopstvo. Lepi prostori za eventualno komisijsko skladišče na razpolago. Dopise na upravo lista Maribor pod »Trgovce«.

Obrt

Patent divani
v modernih vzorcih pliša, otomane od 550—850 Din priznajo najsolidnejše kupite pri Rudolfu Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.

Klavirji!
Tovarna in zaloga klavirjev prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelček za popravila. Učlaševanje in v pravila za Glasbeno Matico. Konservatorij in druge inštitucije igotavlja moja tvrdka. Gre tudi na deželo. Točna postrežba in zmerne cene tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warblin, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadst.

Pšenično moko
najboljših minov nudi največje veletrgovine žita in mivskih izdelkov
A. VOLK Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Dr. G. PICCOLI, lekarnik
v Ljubljani priporoča pri sapitju in drugih težko ah želodca svojo prekušeno
Želodčno tinkturo

Gostilničarji

Nabavite si pri nas naravna in izborna pitna vina po zmernih cenah. Vinarna CIGLAR i drug, imejitelj lastnih vinogradov, Stubica pri Zagrebu.

Išče se perfektna
korespondentinja
samostojna moč, zahteva se znanje slovenske, srbohrvaške in nemške steno-grafije. — Oferti priložiti prepis spričeval, sliko in curriculum vitae na upravo lista pod šifro »Samostojna moč 233«.

Vsakovrstno zlato kovanje
po najvišjih cenah.
CERNE. juvelir. Ljubljana, Wollfova ulica št. 3.

Kdo bi želel dobaviti
smrekove in jelove deske in late in tesan les
solidni lesni trgovini
Julij Berkovič, Zemun

solidni lesni trgovini
Julij Berkovič, Zemun

»SLOVENE«
NABOLJ RAZŠIRJENI DNEVNIK

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov
JAKOB PERHAVEC
Na drobno **MARIBOR** Na debelo
Gosposka 19
Pratna slivovka, brinjevee, droževka, tropinovee, rum, kon'aki, vse vrste likerjev

VODNE TURBINE

avtom. regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mlino izdeluje in dobavlja

G. F. SCHNEITER
ŠKOFJA LOKA

podjetje za zgradbo vod. turbin

Konkurenčne cene! Zahtev. j. ponudbe: — Prvovrstne reference!

Naznanilo!

Naznanjam cenj, občinstvo, da se je preselil k meni dobro poznani čevljarški mojster Filip Geza, prej se nahajajoč pri tvrdki Aleksander Oblat. — Izdelovalo se bo po meri vse vrste damskih čevljev do najfinjših luksuznih, prav tako moške fine in tudi sportne čevlje po zelo ugodni ceni. —

Se priporoča tvrdka

Matej Orehek, Kolodvorska ul. 26

Javljamo tužno vest, da je po dolgi bolezni preminul naš uradnik, gospod

Vladislav Hartman

Blagopokojni je bil več let naš zvest sotrudnik, ki ga bomo ohranili v najlepšem spominu. Pogreb se bo vršil dne 9. januarja ob 4 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1929.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA.

POZOR!

Kupujem kože divjačine in plačam najvišjo ceno: lisice, kune, dihurje, jazbece, vidre, zajce, i. t. d.

Prepričajte se, predno oddaste Vaše blago.

Filip Bizjak, krznarstvo
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Objava.

Uprava Državnih monopolov razpisuje na podlagi odloka upravnega odbora samostojne monopolne uprave Mbr. 33.152 z dne 22. decembra 1928 za dan 14. februarja 1929 ob 11 dopoldne v pisarni uprave državnih monopolov prvo ponudbeno razpravo za dobavo:

22.700.000 kosov okroglih belih pločevinastih spojk (nitin) za potrebe tobačnih tovarn

Pogoji in vsa podrobna pojasnila se morejo dobiti v pisarni ekonomskega oddelka vsak delavnik od 8 do 12 dopoldne. Iz pisarne uprave državnih monopolov EM br. 60, dne 5. januarja 1929.

ZAHVALA. V bolnosti nad izgubo našega dobrega sorodnika

JANEZA JENČIČA

izrekamo skromno zahvalo: v prvi vrsti preč. g. kanoniku Iv. Lavrenčiču in preč. g. P. Mateju Vidmarju za obilne tolažilne obiske, č. ss. usmiljenkam za njihovo požrtvovalno postrežbo in g. dr. Dereaniju za ves njegov trud. Obenem se pa zahvaljujemo še posebej g. kanoniku, preč. duhovščini in samostanski družini za spremstvo pri pogrebu, hranilnici in posojilnici za venec in zastopstvo, društvu »Kamnik« za ganljive žalostinke, III. redu za častno udeležbo in sploh vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste dobrega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Kamnik, dne 4. januarja 1929.

Zalujoča rodbina LUBEJ.

*Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 21. januarja 1929 ob 11 dopoldne nabavo

147 komadov svetilnih armatur.

Pogoji in specifikacija se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 81/II.

Mali oglasi v Slovincu
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, hčerka, sestra itd., gospa

Zofija Bolha roj. Miklavc
soproga trgovca

dne 6. januarja po daljšem trpljenju, boguvdano preminula. — Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, dne 8. januarja 1929 ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Celovška cesta št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. januarja 1929.

Zalujoči soprogi in hčerka ter ostali sorodniki. Mestni pogrebni zavod.

Globoko užalošeni naznanjamo, da nas je dne 6. januarja ob pol 2 ponoči, po daljšem, mukopolnem trpljenju za vedno zapustil naš predobri, srčno ljubljani soprogi, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Ivan Plehan
železniški nadsprevodnik v pokoju

Pogreb nepozabnega nam pokojnika se bo vršil v torek, dne 8. januarja 1929, ob 1/4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Dragega pokojnika priporočamo v molitev.

Ljubljana, dne 6. januarja 1929.

Globoko zalujoči ostali.